

Thi Jian Juajnee Jesucristo dikjin Juan

Cristo thi tha ube'e ko
jii kainxin ncha'on

1 ¹Are kainxin kuexi'in be'e, ube'e thee Ndo Dio, ko tha ji'i ube'e ngain ndo, ko tha ji'i, jaan, Ndo Dio. ²Ko tha ube'e ngain Ndo Dio are kainxin kuexi'in be'e. ³Ko ixin tha mee, Ndo Dio binchechjian kain thi jii; ko ja ruge'a tha mee, kain thi jii rukunchjian'a. ⁴Ko tha ji'i thi nchegechon kain thi kunchjian, ko thi nchegechon ni mee, inchin naa xru'i nchengasaan ngain chujni. ⁵Ko thi dingasaan ji'i nchengasaan ngain thi naxin xe'e, ko thi naxin xe'e thixin'a ncheganga xru'i ji'i.

⁶Ko Ndo Dio rua'an naa xii di'in Juan. ⁷Ko juui xa ixin runichja xa ixin xru'i ji'i ngain chujni ko rugithikaon na ngain xru'i ixin thi je'e nichja. ⁸Ko Juan je'a je'e thi xru'i nchengasaan, je'e je'o nichja thi ndua ixin thi xru'i nchengasaan mee. ⁹Ko thi ndua xru'i nchengasaan ji'i, jinchengase'en kain chujni ko uchiaon jithii ngata'a nunthe.

¹⁰Ko je'e be'e ngain nunthe, ko nunthe kunchjian nunthe ixin je'e tha, aro chujni ngata'a nunthe batsuan'a na je'e. ¹¹Ko juui bige'e ngata'a nunthe, aro chujni rajnee baye'a na. ¹²Aro kain ni bayee je'e ko bithikaon na ngain, je'e chjee na juachaxin di'in na xe'en Ndo Dio, ¹³ko je'e na je'a inchin xe'en naa nduda'a nthi'i ngata'a nunthe, ko duan'a na inchin kain chujni, ko je'a ixin naa xii juinao ixin chri'i runchekunkji'i xe'en; je'e na xe'en Ndo Dio na ixin ja'naa juinao ndo.

¹⁴Ko je'e thi tha mee kjan inchin naa xii ko be'e ngayaa na, ko je'e anto thjue'e kainxin chujni ko je'e thi ndua, ko ja'an na bikon na thi jie juachaxin chunda ixin je'e thi nakuaxinxon Xe'en Ndudaa na, ndo thjen ngajni. ¹⁵Juan nichja jian ixin je'e, ko ndachro:

—Xii ji'i, thi ja'an bandachrjan: “Tsii naa xii icha renthe ke ja'an, ko je'e ube'e icha sa'o ke ja'an.”

¹⁶Ko je'e chunda kain thi jian ko kain na dayee na thi jian kainxin ncha'on ixin je'e

nthanchaon ná. ¹⁷Ndo Dio binthagatsuan ná ndo ley ixin Moisés, aro ixin Jesucristo binthagatsuan ná ndo thi thjuua ná ndo ko thi ndua. ¹⁸Xra xru'in chujni dikon Ndo Dio. Je'o thi nakuaxinxon Xe'en ndo, thi jian chunxin ndo ko binthagatsuan ná xan je'e ndo.

**Thi nichja Juan
thi banchegithe chujni**

(Mt. 3:11-12; Mr. 1:7-8; Lc. 3:15-17)

¹⁹Ji'i thi banichja Juan are ni judío ruanxin nā rajna Jerusalén kanxion daana ko kanxion ni levita ixin ruganchiangi nā: “¿Kensen ja'a?” ²⁰Ko je'e ndachro thi ndua:

—Ja'an je'a Cristo na.

²¹Kuthimejan kjan nā banchiangi'i nā:

—¿Kensen ja'a remee? ¿Aja'a Elías?

Ko Juan ndachro:

—Na'i, je'a ja'an.

Kuthimejan banchiangi'i nā:

—¿Kexreen remee? ¿Aja'a thi daye'e juajnee Ndo Dio?

Ko Juan ndachro:

—Na'i.

²²Kuthimejan ndache nā:

—¿Kensen ja'a remee? Ixin rugunda tsji'an ná juajna ngain thi chujni rua'an ná nthi'i, ¿ke'e rundachjejin ni ra ixin kensen ja'a remee?

²³Juan ndachro:

—Ja'an thi tuyao ngaga'a jna thi xru'in jii ko ndachrjan: “Nchechjian ra naa nthi'á nao

ixin Nchaa ná”, —jañaan inchin ndachro Isaías, thi bagayée juajnee Ndo Dio.

²⁴Ko ni te'i kjui nā ixin jañaan ndachro xi fariseo ko biganchiangi'i nā Juan kain yaa. ²⁵Ko je'e nā binthendachro nā ngain Juan:

—Mexinxin, ja je'a ja'a thi Cristo, je'a Elías ko kai je'a thi dayée juajnee Ndo Dio, ¿unda nchegithe chujni?

²⁶Juan ndachro:

—Ja'an nthagithe chujni kunixin jinda, aro ngaya'a ra xro judío ra jii naa thi chunxin'a ra. ²⁷Ko je'e tsii ko se'e icha renthe ke ja'an. Ko ja'an jikininxin'a na tsunxindangaa kathee.

²⁸Ko kain ji'i ku'en nthi'á Betábara, tuenxin nda Jordán, thi banchegithexin Juan chujni.

Jesús inchin kulekue Ndo Dio

²⁹Nduexin Juan bikon Jesús jitunchie'en ngain je'e, ko ndachro:

—Tsjexin ra, xii ji'i inchin kulekue Ndo Dio ixin je'e xa tsjenga xa 'na kain thi jian'a nche'e chujni nthi'i ngata'a nunthe. ³⁰Ixin xi ji'i thi ja'an bandachrjanxin: “Tsii naa xii icha renthe ke ja'an, ko je'e icha sa'o ube'e ke ja'an.”

³¹Ko ja'an bechunxian'a xii ji'i, aro ja'an jui'i ixin binthagithe chujni kunixin jinda, ko jañaan kain ra satsuan ra xii ji'i.

³²Kai ndachro Juan:

—Ja'an bikon Espíritu Santo xinkajinxin ngajni inchin

naa kunthuanajni ko bithu'e ba ngata'a xii ji'i. ³³ Ko ja'an bechunxin'a xii mee, aro thi kuetunna binthagithe chujni kunixin jinda, je'e ndachhejin na: "Are sikon Espiritu Santo ruxinkajin ko sithu'e ngata'a naa xii, xii mee thi sinchegithe chujni kunixin Espiritu Santo." ³⁴ Ko ja'an bikon xii mee, ko ndachrjan ixin je'e xa jaan, ndua, Xe'en Ndo Dio xa.

Chujni kuexinxin bagakao Jesús

³⁵ Nduexin nthi'a be'e Juan inaa kunixin yoo ni bagakao je'e. ³⁶ Ko are bikon Juan batho Jesús, je'e ndachro:

—Tsjexin ra, ji'i thi kulekue Ndo Dio.

³⁷ Are kayui ni bagakao Juan kui'in na thi ndachro je'e, saruee na Jesús. ³⁸ Jesús ngaria ko bikon ixin jiruee ni te'i, ko ndachro ngain na:

—¿Ke'e tethjee ra?

Je'e na binthendachro na:

—Suixin ke tjaago, ¿thinoo dithu'a?

³⁹ Jesús ndachro:

—Xrakui ra sitsje'e ra.

Kuthimejan binthekji kayui ni mee ixin binthegikon na thinoo be'e Jesús ko nthi'a tabinthegithu'e na ngain je'e ixin undakutsukjin, ko mee inchin las cuatro.

⁴⁰ Ko Andrés, xan choo Simón Pedro, ji'i naa thi yoo ni bintheki'in thi ndachro Juan ko saruee Jesús. ⁴¹ Andrés sa'o

bithja xan choo, xan di'in Simón, ko ndachro ngain xan:

—Ubinthoo ná thi Mesías —ko mee ruchro thi Cristo.

⁴² Kuthimejan Andrés bikao Simón thi jii Jesús, ko are Jesús bikon Simón, ndachro:

—Ja'a di'in Simón, xi tsi'i Jonás, aro jai ja'a si'in Cefas —ko Cefas ruchro Pedro.

Jesús bayee Felipe ko Natanael

⁴³ Nduexin Jesús ndachro kjui nunthe'e Galilea, ko nthi'a betan Felipe, ko Jesús ndache:

—Rue'na.

⁴⁴ Ko rajnee Felipe di'in Betsaida, ko kai mee rajnee Andrés ko Pedro. ⁴⁵ Ko Felipe bikjee Natanael ko ndache:

—Ja'an ná bithja ná thi xii nche'e inchin dajin ley dikjin Moisés ko thi dikjin ni bagayee juajnee Ndo Dio, ko mee Jesús xi tsi'i José thi juixin rajna Nazaret.

⁴⁶ Ndachro Natanael:

—¿Anchao ngain rajna Nazaret sachrxexin chrujan thi jian?

Felipe ndachro:

—Xrakui sitsje'e.

⁴⁷ Are Jesús bikon ixin Natanael jitunchie'en, je'e ndachro:

—Nthi'i juii naa xii nduaxin israelita xa ko xii ji'i ncheya'a xa.

⁴⁸ Ko Natanael banchiangi'i Jesús:

—¿Kexreen chunxinxin na?

Ko Jesús ndachro:

—Icha sa'o ke Felipe rugithja, ja'an ubikon are tari'i ngang'i'i nthá higo.

⁴⁹Ko Natanael ndachro:
—Suixin ke tjaago, ¡ja'a thi
Xe'en Ndo Dio ko Rey Israel!

⁵⁰Jesús bath'e ko ndachro:
—¿A bithikaon je'o ixin ndathjo
ixin ja'an bikon ja'a taringa'ngi
nth'a higo? ¡Nduaxin ja'a sikon
icha tsjé thi jian siku'en!

⁵¹Kai ndachro Jesús:
—Ndua rindathjo ra ixin ja'a
ra sikon ra ngajni jixrangee
ko angeel Ndo Dio tsajiin ko
ruxinkajin thi ri'i ja'an, thi Xii
juixin ngajni.

Ni kuthe'e ngain rajna Caná

2 ¹Batho nii ncha'on ko be'e
naa kiai ixin kuthe'e na
ngain rajna Caná thi jii ngain
nunthe'e Galilea, ko janee Jesús
nthi'a be'e jan. ²Ko kai ndache

na Jesús ixin rukji ngain kiai
mee, je'e ko chujni bakao. ³Ko
are ndajuexin vino, janee Jesús
ndachro jan ngain je'e:

—Ichunda'a na vino.

⁴Ko Jesús ndachro ngain jan:
—Suixin, ¿unda ndachjejin na
yaa? Xra thi'a hora ixin ja'an
tsjengijna chujni.

⁵Aro janee Jesús ndachro jan
ngain chujni tedajon thi tedi'i na:
—Nche'e ra kain thi je'e xan
rundathjo ra xan.

⁶Nthi'a binthe inkjaon
chikuthe dikunchjianxin xro,
thi banchegunda ni judío ixin
bakunthixin na jinda inchin
dikukue'en na. Ko nanaa
chikuthe mee bagikia inchin noo
kan o naa renkia litro jinda. ⁷Ko
Jesús ndachro:

© 1996 David C. Cook

*Jesús binchekjan jinda vino
(San Juan 2:7)*

—Nchechre ra kain chikuthe te'i.

Ko je'e nā binchechretankua nā kain chikuthe. ⁸Kuthimejan Jesús ndachro ngain nā:

—Anchee, dantsje ra nchin nda ko thjiu'e ra thi thjengayaxin vino.

Ko jamee binche'e nā. ⁹Ko thi jinda kiai mee kjuengayaxin jinda dikjan vino, ko je'e benue'a thinoo juixin vino mee, aro thi ni bakuchjeeya vino, jaan, benue'e nā ixin je'e nā binchechre nā chikuthe mee. Ko thi bakjengayaxin bayee xi kuthe'e, ¹⁰ko ndachro:

—Kainxin chujni sa'o dajon nā thi vino icha jian, ko are kain ni thji ngain kiai uatho digi'i na, kuthimejan tunchjeeya nā thi vino renthe'a. ¡Aro ja'a rincheckjexinxin ridajon thi vino icha jian!

¹¹Nthi'i kuexinxin binche'e Jesús thi na'a dikunxin ni ngain rajna Caná thi jii ngain nunthe'e Galilea ixin bikunxin chujni ixin je'e chunda anto tsjé juachaxin. Ko kain chujni bakao bithikaon nā ngain je'e.

¹²Ko are juexin ji'i, Jesús, janee, xan choo ko kain chujni bakao sakjui nā ngain rajna Capernaum, ko nthi'a binthe nā kanxion ncha'on.

Jesús bincherua ni'ngo

(Mt. 21:12-13; Mr. 11:15-18;

Lc. 19:45-46)

¹³Ubikunchiaon thi kiai di'in pascua ko Jesús kjui ngain

rajna Jerusalén. ¹⁴Ko bithjaxin ngain ni'ngo chujni tencheckji kuxintha, kuleko ko kunthua, ko chujni tate nthi'a ixin tedasingixinxin nā tumi. ¹⁵Are Jesús bikon ji'i, binchechjian naa cuarta kunixin jino ko bantsjexin kain chujni mee nthi'a, je'e nā kunixin kulekue nā ko kuxinthe'e nā. Ko thi chujni tedasingixin tumi, banke'e tumii nā ngata'a nunthe ko kjua nthanchau'en nā nda'a. ¹⁶Ko ndachro ngain chujni tencheckji kunthuanajni:

—¡Dantsjexin ra kain ji'i nthi'i! ¡Ncheckjan'a ra nchiandu'a Ndudana naa ndaasin!

¹⁷Kuthimejan chujni bakao Jesús xraxaon nā thi jitaxin ngain Xruen Ndo Dio: “Thi anto chjiguxin na nchiandui, mee nchekiin ansenna.”

¹⁸Ko chujni judío banchiangi nā ngain Jesús:

—¿Kensen chjaa juachaxin nche'e ji'i ko ke'e tsjagu'na ni ra?

¹⁹Jesús ndachro:

—Nhexanthe ra ni'ngo ji'i, ko ncha'on nixin ja'an tsjexin sinthachjian ni'ngo inaa.

²⁰Ko chujni judío ndachro nā:

—Yoo kan ko inkjaon nano kunchrje'en chujni ixin binchechjian nā ni'ngo. ¿Ko ja'a ndachro ixin ninkua ncha'on sinchechjianxin ni'ngo?

²¹Aro Jesús jinichja ixin nthau'e. ²²Mexinxin are Jesús xechon ngayexin ni ndadige'en, kain chujni bakao je'e, xraxaon

nā thi je'e ndachro, ko bithikaon nā thi jitaxin ngain Xruen Ndo Dio ko thi ndachro Jesús ngain nā.

Jesús chunxin kain chujni

²³ Are Jesús be'e ngain rajna Jerusalén ngain kiai di'in pascua, anto tsjé chujni bithikaon nā ngain je'e are bikon nā kain thi na'a bagikunxin nā binche'e je'e. ²⁴ Aro Jesús bachunthia'a ngain nā ixin je'e bechunxin kain nā. ²⁵ Ko je'e gunde'a ixin inaa chujni rundache ke'e nche'e inaa chujni, ixin je'e ubenu'e ke'e xraxaon kain nā.

Jesús ko Nicodemo

3 ¹ Be'e naa xi fariseo bi'in Nicodemo, mee kjui naa xii renthe ngayee chujni judío. ² Xii ji'i thie kjui bitsje'e Jesús ko ndachro xa:

—Suixin ke tjaago, nuna ná ixin Ndo Dio rua'an suixin ixin tsjagu'na ni ra ixin xru'in chujni nchao sinche'e tsjé thi na'a dikunxin ni inchin nche'e suixin ja ko'a Ndo Dio ngain chujni mee.

³ Kuthimejan Jesús ndachro: —Ndua thi rindathjo ixin xru'in chujni nchao sixi'in ngain thi thetu'an Ndo Dio ja chujni mee rukjan'a tsunkji'i inaa.

⁴ Ko Nicodemo ndachro: —Aro, ¿kexreen naa xii ujje rukjan tsunkji'i inaa? ¿Anchao rukjan xa ngaxi'in tse'e janee xa ixin rukjan xa tsunkji'i xa inaa?

⁵ Ko Jesús ndachro:

—Ndua thi rundathjo thi tsunkjixin'a ngain jinda ko ngain Espíritu chro'a sixi'in ngain thi thetu'an Ndo Dio. ⁶ Kain chujni tunkjixin ngain chujni, je'o chujni nā. Aro chujni tunkjixin ngain Espíritu, ni mee xe'en Ndo Dio. ⁷ Thisan'a ixin rindathjo: “Kainxin chujni rugunda tsunkji'i nā inaa.” ⁸ Chrintho danuthe chrintho ko sathji chrintho thi rinao chrintho, ko ja'a thi'in kexreen daxruen chrintho, aro nua'a thinoo thixin chrintho ko thinoo sathji chrintho. Jaña kai chro'a thinxin ni thi tunkjixin ni ngain Espíritu.

⁹ Ko Nicodemo kjan banchiangi inaa:

—¿Kexreen nchao tsu'en ji'i?

¹⁰ Jesús ndachro:

—Ja'a naa thi tjaago ley ngain chujni Israel, ¿ko nua'a kain ji'i? ¹¹ Ndua rindathjo, ixin ja'an ná nichja ná thi nuna ná ko thi dikon ná, aro ja'a ra dithikaon'a ra thi ja'an ná tendathjo ra. ¹² Ja dithikaon'a ra are rinichja'a ra ixin thi jii nthi'i ngata'a nunthe, ¿kexreen sithikaon ra ja runichja'a ra ixin thi jii nthi'a ngajni?

¹³ Xru'in chujni kuajiin ngajni ko kjan juui, je'o ja'an, thi Xii juixin ngajni. ¹⁴ Ko jaña inchin Moisés batsiin naa kunchee kunchjianxin chia nthi'a ngaga'a jna thi xru'in jii, kai ja'an, thi Xii juixin ngajni, rugunda satsiin na nā nui, ¹⁵ ko jaña kain chujni

sithikaon nā ngajin, chujni mee tsji'a nā ngain xru'i danga'a, ko rukjan nā inaa chujni narua thi xru'in ncha'on tsjexin.

**Ndo Dio thjue'e ndo
kainxin chujni**

¹⁶'Ndudana thjen ngajni anto thjue'e ndo kainxin chujni ngata'a nunthe, mexinxin bajon na ndo ja'an, thi nakuaxinxon Xe'en Ndo ixin kainxin chujni dithikaon na ja'an tsji'a nā ngain thi xru'i danga'a, ko rukjan nā inaa chujni narua thi xru'in ncha'on tsjexin. ¹⁷Ixin Ndo Dio ruan'a na ndo ja'an, thi Xe'en ndo, ngata'a nunthe ixin sinche'e xan jiē; Ndo Dio rua'an na ja'an ixin tsjengijna kainxin chujni ixin rukjan nā inaa chujni narua.

¹⁸'Thi dithikaon na ja'an, thi Xe'en Ndo Dio, chujni mee isuen'a nā jiē, aro thi dithikaon'a na ja'an, ni yaa undachro Ndo Dio ixin sue'en jiē ixin bithikaon'a na nā ja'an, thi nakuaxinxon Xe'en ndo.

¹⁹Ko ji'i thi suanxin jiē: Ixin xru'i nchengasaan juii xru'i ngata'a nunthe, aro chujni icha thjue'e nā thi naxin xe'e ixin nche'e nā juxon thi jian'a.

²⁰Ko kain chujni nche'e thi jian'a ningaku'en nā thi xru'i nchengasaan ko tunchien'a nā ngain thi nchengasaan ji'i ixin xraon nā tsnunxin thi jian'a nche'e nā. ²¹Aro chujni nche'e thi jian tunchie'en ngain thi xru'i nchengasaan ixin sikon icha

chujni ixin je'e nā tenche'e nā inchin rinao Ndo Dio.

Juan thi banchegithe chujni

²²Kuthimejan Jesús kunixin ni bakao sakjui nā ngain nunthe Judea, ko nthi'a be'e Jesús kanxion ncha'on kunixin chujni bakao, ko banchegithe nā chujni.

²³Ko kai Juan banchegithe chujni ngain rajna di'in Enón, chiaon ngain rajna Salim ixin nthi'a anto yee jinda be'e ko chujni bakji ixin je'e banchegithe nā. ²⁴Ji'i ku'en are xra biaxin'a Juan ngain ndu'a xiiso.

²⁵Kuthimejan chujni bakao Juan kunixin kanxion ni judío kuyauthe choo nā ixin kexreen tsurua nā ngain Ndo Dio.

²⁶Kuthimejan ni bakao Juan kjui nā ngain je'e ko ndachro nā:

—Suixin ke tjaago, thi be'e ngajin tuenxin nda Jordán ko thi ja'a nichja jian ixin je'e, ko jai je'e jinchegithe chujni ko kainxin nā thji nā ngain je'e.

²⁷Ko Juan ndachro:

—Xru'in chujni nchao sayée juachaxin ja Ndo Dio sajón'a juachaxin ngain nā. ²⁸Ja'a ra kui'in ra are ndachrjan: “Ja'an je'a thi Cristo na, ixin ja'an Ndo Dio rua'an na ixin bitauan nthi'á je'e.” ²⁹Ngain naa kiai thi thuthe'e nā, xi tsuthe'e mee xi jichunda nchri seka'o xa, aro xi jian dakao xi tsuthe'e jii xa ngaka xi tsuthe'e ko thi'in xa thi ndachro xi tsuthe'e, ko anto chee xa are thi'in xa thee xi

tsuthe'e. Mexinxin anto cha'na ixin Jesús ujii nthi'i. ³⁰Ko Jesús rugunda icha tsurenthe, ko ja'an itsurenthe'a na.

Thi tsixin ngajni

³¹'Thi juixin ngajni, mee thi icha renthe ke kain chujni jii ngain nunthe; ko thi jii ngata'a nunthe nichja ixin thi jii ngata'a nunthe. Ko thi thixin ngajni, je'e icha renthe ke kain thi jii ngata'a nunthe, ³²ko je'e nichja ixin thi je'e kui'in ko bikon, aro xru'in chujni dithikaon thi je'e ndachro. ³³Aro ja chrujan chujni dithikaon thi je'e ndachro, jañaa xraguxin ixin chujni mee dithikaon ixin Ndo Dio ndachro ndo thi ndua. ³⁴Ko thi rua'an Ndo Dio nichja juajnee ndo ixin je'e ndo bajon ndo kain juachaxiin Espíritu Santo ngain je'e. ³⁵Ko Ndo Dio thjue'e Xe'en ndo, ko dajon ndo kainxin juachaxin ngain xan. ³⁶Thi dithikaon ngain Xe'en ndo kjan inaa chujni narua ko xru'in ncha'on tsjexin. Aro thi rinao'a dithikaon Xe'en Ndo Dio, rukjan'a naa chujni narua, ko sayée thi anto suji jje sinche'e ndo.

Jesús ko nchri nunthe Samaria

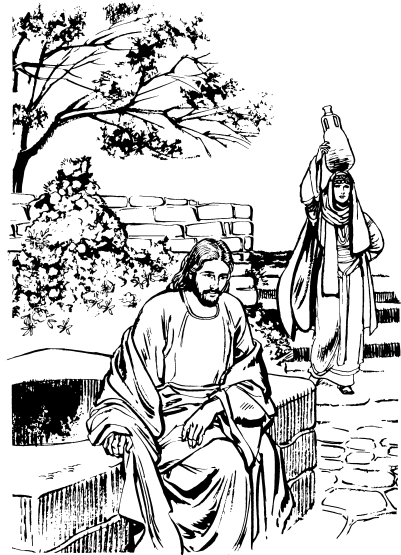
4 ¹Ko Jesús kunu'e ixin xi fariseo kui'in xa ixin ncha'on ko ncha'on icha bakutsjé chujni baruee Jesús ko icha tsjé ni banchegithe je'e ke Juan. ²Maski je'a Jesús thi banchegithe na, chujni bakao je'e, mee ni banchegithe na.

³Ko are je'e kunu'e thi kui'in xi fariseo, bachrjexin nunthe Judea ko sakjan ngain nunthe Galilea.

⁴Ko bunda batho no nunthe Samaria. ⁵Ko nthi'a biji ngain naa rajna di'in Sicar, chiaon ngain nunthe digajon Jacob ngain xe'en, xan bi'in José. ⁶Ko nthi'a be'e thi kjui pozue Jacob, ko Jesús undadikunchrjen juixin kjín ko nthi'a tabetanda ngande'e pozo. Ko ji'i kjui inchin ngusine ncha'on. ⁷Ko naa nchri nunthe Samaria juui nchra biruee nchra jinda, ko Jesús ndachro ngain nchra:

—Chjana nchin jinda si'i.

⁸Ko je'o Jesús be'e nthi'a ixin ni bakao je'e sabinthekji na nga'a rajna ixin bike'na na thi sine na.

© 1996 David C. Cook

*Jesús ko nchri nunthe Samaria
(San Juan 4:7)*

⁹Nchri nunthe Samaria ndachro nchra ngain Jesús:

—¿Ja'a naa chujni judío, kexreen ixin danchiana jinda ja'an, naa nchri Samaria?

(Ixin chujni judío ko ni Samaria xrakao'a choo na jian.)

¹⁰Ko Jesús bathe'e ko ndachro:

—Ja ruchunxin thi dajon Ndo Dio, ko kensen thi jidanchia'a jinda, ja'a kai ruganchie'e jinda, ko je'e ruchjaa thi nda nchegechon ni.

¹¹Thi nchrii ndachro:

—Suixin, rechunda'a thi segantsjexin nda ko anto ni'nga jii nda. ¿Thinoo sigantsjexin nda nchegechon ni? ¹²¿A suixin icha renthe ke ndo dachri'na ná xrachrjen bi'in Jacob?, ndo kuinthu'e na ná pozo ji'i, thi nda je'e ndo bagi'i ndo, ko nda bagi'i kain xe'en ndo ko kain kuxigue ndo.

¹³Jesús ndachro:

—Kain chujni di'i jinda ji'i, rukjan se'en na jinda inaa; ¹⁴aro thi chujni si'i jinda ja'an dajon, ixru'in ncha'on rukjan se'en na jinda inaa ixin thi jinda dajon ja'an, kjan inchin naa thi chrinxin jinda ngain anseen chujni mee ko rukjan na inaa chujni narua ko xru'in ncha'on tsjexin.

¹⁵Ko thi nchrii ndachro:

—Suixin, chjana jinda yáa ixin irukjan'a se'en na jinda inaa, ko isigantsje'a nda nthi'i.

¹⁶Jesús ndachro:

—Thji, daye'e xixi'a, ko si'i nthi'i.

¹⁷Ko thi nchrii ndachro:

—Ja'an chunda'a xixi'na.

Ko ndachro Jesús:

—Jaan, ndua thi ndachro ixin chunda'a xixi'a, ¹⁸ixin ja'a ubariko'o na'o xii, ko thi xii chunda jai je'a xixi'a.

¹⁹Ko nchrii mee ndachro:

—Suixin, ja'an tununa ixin suixin naa ni dayée juajnee Ndo Dio. ²⁰Ni ndo dachri'na ná xrachrjen banchesaye'e na Ndo Dio ngata'a jna ji'i, aro ja'a ra xro judío ra ndachro ra ixin ngain Jerusalén, nthi'a thi jikininxin sinchesayexin ni Ndo Dio.

²¹Jesús ndachro:

—Dithikaon thi rindathjo ixin tuin tsii ncha'on are ja'a ra sinchesaye'e ra Ndudaa ná ko irugunda'a tsji ra ngain jna ji'i ko ngain rajna Jerusalén. ²²Ja'a ra xro samaritano ra nua'a ra kensen nchesaye'e ra, aro ja'an ná, xro judío ná, nuna ná kensen nthasayaa ná, ixin thi tsjengijna chujni tsixin ngain ni judío.

²³Aro uchiao juii ncha'on, ko jai ujuii nchaon mee ixin chujni ndua nchesaye'e Ndudaa ná, sinchesaye'e na ndo kunixin espíritu ko thi ndua. Ixin Ndudaa ná thjee ndo chujni ja'naa sinchesaye'e ndo. ²⁴Ndo Dio Espíritu, ko chujni sinchesaye'e ndo rugunda sinchesaye'e na ndo kunixin espiritue na ko thi ndua.

²⁵Thi nchrii ndachro:

—Ja'an nuna ixin tsii thi Mesías, —thi kai di'in Cristo—, ko are je'e tsii, je'e rundachjejin ná kain.

²⁶Jesús ndachro:

—Ja'an thi Cristo na, thi jinichja ngajin.

²⁷Ko are mee binthekii chujni bakao Jesús, ko je'e nā kuise'en nā ixin Jesús jitjao naa nchrii. Aro xru'in ni banchiangi'i Jesús ixin ke'e binao o ke'e jitjao nchrii mee. ²⁸Kuthimejan nchrii mee kuinthu'e nchixe'e nchra nthi'a ko sakjui nchra ngaga'a rajna ixin bindache nchra chujni:

²⁹—Xrakui ra sitsje'e ra naa xi ndachjejin na kainxin thi ja'an bintha'a. ¿Aje'a xi ji'i thi Cristo?

³⁰Kuthimejan tsjé chujni binthegachrxjixin nā rajna ko binthekji nā bitsje'e nā thi jii Jesús. ³¹Ko are xra diji'a chujni, ni bakao Jesús binchetse'en nā ñao ko ndachro nā:

—Suixin ke tjaago, dijinthe.

³²Aro je'e ndachro:

—Ja'an chunda naa thi jine ko ja'a ra chunxin'a ra.

³³Ko chujni bakao kuexi'in nā banchiangi'i choo nā:

—¿A chrujan ni juiau'e thi bine?

³⁴Aro Jesús ndachro:

—Are ja'an ntha'a thi rinao thi rua'an na, ko tsjena xree, mee thi ja'an jine. ³⁵¿A je'a ja'a ra ndachro ra: “Xra ditjaan noo kunithjao satsinxin ni thi kuenga ni”? Ja'an ndathjo ra: Danthje'e ra jmakon ra ko tsje'e ra jngi diginga ixin unchao tsjejo ni thi udiguan. ³⁶Ko thi nche'e xra ixin datse thi diguan, Ndo Dio tsjenge'e 'na. Ko thi tsee xra

tse, mee chujni kjan inaa chujni narua ko xru'in ncha'on tsjexin. Ko thi thenga ko thi thjejo, kayui nā ruche'e nā. ³⁷Ixin jaña'a chro thi nichja nā: “Jee thi thenga ko jee thi thjejo.” ³⁸Ja'an rua'an ra ixin bigatsiin ra tsee thi ja'a ra kuenga'a ra. Ko ikanxion nā ubinche'e nā xra, ko jai ja'a ra thjejo ra thi uguan.

³⁹Ko tsjé ni samaritano bithikaon nā ngain Jesús, je'o ixin thi ndachro thi nchrii: “Je'e ndachjejin na kain thi ja'an bintha'a.” ⁴⁰Mexinxin ni samaritano kjui nā ngain je'e ko binchetse'en nā ñao ixin tarugithu'e ngain nā. Ko Jesús bithu'e ngain nā yoo ncha'on. ⁴¹Ko icha tsjé ni bithikaon are kui'in nā thi ndachro je'e. ⁴²Kuthimejan ndache nā thi nchrii ji'i:

—Jai dithika'on ná jeo'a ixin thi ja'a ndachjejin ni ra, kai ixin ja'an ná kuian ná thi nichja je'e, ko nuna ná ixin ndua je'e thi Cristo ko tsjengijna kain chujni ngata'a nunthe rukjan nā inaa chujni narua.

**Jesús binchexrue'en
naa xe'en xi thetu'an**

⁴³Batho thi yoo ncha'on, kuthimejan Jesús bachrxjixin nunthe Samaria ko sakjui ngain nunthe Galilea. ⁴⁴Ko Jesús ndachro: “Xru'in profetee Ndo Dio tusaye'e ngain rajnee profeta.” ⁴⁵Ko chujni Galilea jian bayée nā ixin bikon nā kain thi binche'e

Jesús ngain kiai di'in pascua are binthekji na Jerusalén.

⁴⁶Ko kjan Jesús ngain rajna Caná ngain nunthe Galilea, thi binchekjan Jesús jinda vino. Ko nthi'a be'e naa xii bechunda jié juachaxin ngain rey, ko xii ji'i bechunda xa naa xe'en xa beni'i xan ngain rajna Capernaum.

⁴⁷Ko are xii ji'i kunu'e xa ixin Jesús juixin nunthe Judea ko juui ngain nunthe Galilea, kjui xa bitsje'e xa, ko binchetse'en xa ñao Jesús tsji ngain nchiandu'a xa ixin sinchexrue'en xe'en xa ixin undajide'en xan. ⁴⁸Ko Jesús ndachro:

—Ja'a ra je'o dithikaon ra ngain Ndo Dio ja sikon ra thi na'a dikunxin ra.

⁴⁹Aro xi thetu'an ndachro xa:

—Suixin, chjin ná tuin nchiania, ja na'i, ndase'en xan'na.

⁵⁰Jesús ndachro:

—Sakjan nchiandui, xa'an jichon xan.

Thi xii ji'i bithikaon thi ndachro Jesús, ko sakjui xa. ⁵¹Ko are uchiao jidiji xa nchiandu'a xa, bachrje ni nche'e xree xa ixin bichuenxin na xa ngatja nthi'a, ko ndachro na ngain xa:

—Xa'an jichon xan.

⁵²Ko banchiangi xa ngain na ixin ke hora kuexi'in xan kunu'e xan jian, ko je'e na ndachro na:

—Jna tsukjin inchin a la una ndabachrje'e xan sua.

⁵³Kuthimejan nduda'a xraxaon ndo ixin jaan, inchin hora mee ndachro Jesús ngain ndo:

—Xa'an uxingame'e xan.

Ko je'e xa kunixin kain ni ndu'a xa bithikaon na Jesús.

⁵⁴Ji'i thi yuxin na'a bagikunxin chujni binche'e Jesús are je'e kjanxin nunthe Judea ko juui ngain nunthe Galilea.

Jesús binchexrue'en naa xii chro'a bakji

5 ¹Are batho kanxion ncha'on ni judío binchechjian na naa kiai, ko Jesús kjan ngain rajna Jerusalén. ²Ko ngain rajna Jerusalén, chiaon thi dixinxin ni rajna thi di'in “Thi dixinxin kuleko” nthi'a jii naa thi jiria jinda ko ngain ngigua hebreo di'in Betesda. Ko thi jiria jinda jindajin na'o thjario'o jike'e thi jijanthe.

³Ko nthi'a te tsjé chujni ni'i, ni chro'a dikon, ni chro'a thji ko ni chro'a thingi, ko kain chujni mee techu'en na tsingi jinda. ⁴Ixin naa ángel nanao baxinkanjio ngain thi jiria jinda ko banchengithjen nda, ko thi ni'i sa'o baxinkajingi jinda mee, ndabakuxrue'en kexe'o chin bechunda. ⁵Ko nthi'a be'e naa xii ubechunda kan ko thejni nano beni'i xa. ⁶Ko are Jesús bikon xii mee tajitsinga xa nthi'a, je'e ubenu'e ixin anto see beni'i xa. Mexinxin ndachro ngain xa:

—¿Arinao tsuxrua'an?

⁷Ko thi ni'i ndachro:

—Ja'an chunda'a kensen ruxrangi na ngain jinda are thingithjen nda, ixin are ja'an rina'o singi nda, ko ujee ni dingi sa'o.

⁸Ko Jesús ndachro:

—Dingathjen, ko tsi'in kania'a ko thjixin ruthea.

⁹Ko tuinxion xii mee ndakuxrue'en xa ko tsiin xa kanie'e xa ko kuexi'in kjuixin ruthee xa. Ko ncha'on mee, ncha'on banchejuga'a na.

¹⁰Mexinxin ni judío ndachro na ngain je'e thi kuxrue'en:

—Jai ncha'on nchejuga'a ni, ko je'a jian ixin ja'a tsame kania'a.

¹¹Thi xii mee ndachro:

—Thi binchexruanna ndachjejin na: “Tsi'in kania'a ko thjixin ruthea.”

¹²Kuthimejan banchiangi'i na ko ndachro na:

—¿Kensen ndathjo: “Tsi'in kania'a ko thjixin ruthea”?

¹³Ko thi xii mee benue'a kensen binchexrue'en ixin Jesús sadikjixin ngayee chujni te nthi'a. ¹⁴Kuthejan Jesús betanxin thi xii mee ngain ni'ngo, ko ndachro ngain xa:

—Tsjexin, ja'a ukuxrua'an, mexinxin ikjan'a nche'e thi jian'a ko jaña tsuan'a thi icha tangi.

¹⁵Ko thi xii mee sakjui xa bindachro xa ngain ni judío ixin Jesús thi binchexrue'en xa. ¹⁶Ko ni judío ruee na Jesús ixin naruguenxon na ixin je'e binchexrue'en ni ni'i ngain ncha'on nchejuga'a ni. ¹⁷Aro Jesús ndachro ngain na:

—Ndudana kainxin ncha'on nche'e ndo xra, ko ja'an kai rintha'a xra.

¹⁸Ko ixin ji'i ni judío icha bakjee kexreen ruguen na Jesús,

ko jeo'a ixin binchexrue'en ni ni'i ngain ncha'on nchejuga'a ni, kai ixin bandachro ixin Ndo Dio, Ndudee je'e, ko je'e inchin je'e ndo.

Thi juachaxin chunda xe'en Ndo Dio

¹⁹Kuthimejan Jesús ndachro ngain na:

—Nduaxin thi rundathjo ra, ja'an thi Xe'en Ndo Dio, chro'a sintha'a thi ja'on rina'o, ja'an nth'a'a thi dikon nche'e Ndudana ixin kain thi nche'e Ndudana, mee thi nth'a'a ja'an kai. ²⁰Ixin Ndudana anto thjue na ndo, ko tjagu'na ndo kain thi je'e ndo nche'e ndo, ko xra tsjaago ndo thi icha jié xra sinche'e ndo ko ja'a ra tsisa'an ra are sikon ra ji'i. ²¹Jaña inchin Ndudana nchexechon ndo chujni dige'en, jaña kai ja'an, thi Xe'en ndo, sinthagechon chujni ja'an rina'o.

²²Ko Ndudana xru'in jię sinche'e ndo ngain chujni ixin ja'an thi bayáa juachaxin sintha'a jię ²³ixin ja'an thi Xe'en Ndo Dio, kai sinchesayana na ja'an jaña inchin nchesaye'e na je'e ndo. Ko thi nchesayana'a, kaxon nchesaye'a Ndudana, ndo rua'an na ja'an.

²⁴Ja'an ndua thi rindathjo ra, thi chujni thi'in thi ja'an ndachrjan ko dithikaon thi rua'an na ja'an, chujni mee kjan na inaa chujni narua ko xru'in ncha'on tsjexin, ko chujni mee isuen'a na jię ixin thi jian'a

binche'e nā, ixin je'e nā ubayee nā juachaxin kjan nā inaa chujni narua thi xru'in ncha'on tsjexin. ²⁵Ja'an ndua rindathjo ra ixin tsii ncha'on, ko nchaon mee ujuii nchaon are chujni chunxin'a na ko tsi'in nā thana ja'an, thi Xe'en Ndo Dio, chujni mee rukjan nā inaa chujni narua ko xru'in ncha'on tsjexin. ²⁶Ixin jañaā inchin Ndudana chunda ndo juachaxin dajon ndo thi nchegechon ni, jañaā kai xraje'o juachaxin mee bayáa ja'an ixin sajón thi nchegechon ni. ²⁷Ko kai chjana ndo juachaxin sintha'a jĭe ja'an, thi Xii juixin ngajni. ²⁸Ko ja'a ra thisan'a ra ixin jĭ'i ixin tsii ncha'on are kain chujni undabe'en tsi'in nā thana, ²⁹ko sachrjeduxin nā thi texrabaa nā. Ko ni binche'e thi jian ruxechon nā ko ixru'in ncha'on se'en nā, aro ni binche'e thi jian'a ruxechon nā ixin su'en nā jĭe.

**Chujni ndachro ixin Jesús,
jaan, Xe'en Ndo Dio**

³⁰'Ja'an chro'a sintha'a thi ja'on rina'o. Ja'an ntha'a jĭe inchin thetunna Ndudana ko jian ntha'a jĭe, ko ja'an thje'a sintha'a thi ja'an rina'o, ixin ja'an ntha'a thi rinao Ndudana, ndo rua'an na. ³¹Jā ja'on rundachrjan ixin ja'an anto jian na, mee xru'in xree. ³²Aro jii naa thi nichja ixin kensen na ja'an, ko thi nichja je'e ixin ja'an, jaan ndua. ³³Ja'a ra rua'an ra chujni ixin banchiangi'i nā Juan, ko thi je'e nichja, jaan,

ndua. ³⁴Aro ja'an rugundana'a ixin chujni runichja nā jian ixin ja'an, je'o ndachrjan jĭ'i ixin ja'a ra nchao rukjan ra inaa chujni narua. ³⁵Juan, be'e inchin naa candil bache ko banchengasaan, ko ja'a ra cha'a ra ixin xruui kainxion ncha'on. ³⁶Aro ja'an chunda inaa thi nichja jian ixin ja'an ko icha renthe ke thi nichja Juan, ko mee thi ntha'a ja'an thi kuetunna Ndudana. Ko mee thi nichja ixin ja'an ko nichja ixin Ndudana thi rua'an na. ³⁷Ko Ndudana, ndo rua'an na ja'an, nichja ndo ixin ja'an, ko ja'a ra xru'in ncha'on kui'in ra thee ndo ko xra dikón'a ra ndo. ³⁸Ko ja'a ra daye'a ra juajnee ndo, ixin dithikaon'a ni ra ja'an, thi je'e ndo rua'an ndo. ³⁹Ja'a ra anto tsje'e ra Xroon ixin tuenao ra ixin jañaā rukjan ra inaa chujni narua ke xru'in ncha'on tsjexin, aro Xroon nichja xron ixin ja'an. ⁴⁰Aro ja'a ra rinao'a ra dithikaon ni ra ja'an ko rukjan ra inaa chujni narua ke xru'in ncha'on tsjexin.

⁴¹'Ko ja'an rinao'a ixin chujni runichja chrjuin ixin ja'an. ⁴²Ko ja'an chunxin ra ko nuna ixin ja'a ra thjue'a ra Ndo Dio. ⁴³Ko ja'an jui'i ixin Ndudana rua'an na ndo, aro ja'a ra dayéna'a ni ra, aro jā kexe'o inaa chujni rukii ko runichja thi je'o xraxaon, chujni mee, jaan, rugaye'e ra nā. ⁴⁴¡Kexreen sithikaon ni ra ja'an, jā je'o ja'a ra nchesaye'e choo ra ko thje'a ra juasaaya thixin ngain

Ndo Dio! ⁴⁵Aro xraxaon'a ra ixin ja'an tsjangi'a ra ngathexin kon Ndudana, ko ja'a ra chunthia ra thi kjin Moisés, ko Moisés thi tsjangi'a ra. ⁴⁶Ko ja rugithikaon ra Moisés, kai rugithikaon ni ra ja'an, ixin Moisés dikjin ixin ja'an. ⁴⁷Ko ja'a ra ja dithikaon'a ra thi je'e dikjin, ¿kexreen sithikaon ra thi ja'an rindathjo ra?

Jesús chjee juine na'o nō chujni

(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44;

Lc. 9:10-17)

6 ¹Batho kanxion ncha'on, kuthimejan Jesús kjui tuenxin nda Galilea, thi kai di'in Tiberias. ²Ko tsjé chujni baruee Jesús ixin bagikon nā thi na'a bagikunxin nā banche'e je'e ngain chujni ni'i. ³Kuthimejan Jesús kuani ngain naa jna, ko nthi'a tabe'e je'e ko ni theyoo bakao. ⁴Ko uchiao jui kiai banche'e ni judfo, thi kiai di'in pascua. ⁵Ko are Jesús bikon ixin anto tsjé chujni jiruee, je'e ndachro ngain Felipe:

—¿Thinoo sike'na ná thi sine kainxin chujni ji'i?

⁶Aro Jesús ndachro jaña ixin bikunxin ke'e rundachro Felipe aro je'e ubenu'e jian ke'e runche'e. ⁷Ko Felipe ndachro:

—Kain tumi dacha naa thi nche'e xra jni kunithjao xra sithja'a tumi sinanxin kain niuthja sine kain chujni ji'i.

⁸Kuthimejan Andrés, xan choo Simón Pedro, je'e kai naa chujni

bakao Jesús, ko je'e Andrés ndachro ngain Jesús:

⁹—Nthi'i jii naa xichjan chunda na'o niuthja dikunchjianxin cebada ko yoo kucee, aro ¿kexreen siraxin sine kain chujni ji'i?

¹⁰Kuthimejan ndachro Jesús:

—Ndache ra kainxin nā tasinte nā ngata'a nunthe.

Ko anto ka be'e nthi'a thi binthe kain nā, ko je'o ni xii binthe inchin na'o nō nā.

¹¹Kuthimejan Jesús kuaa thi na'o niuthja ko kuexruxi'in Ndo Dio, kuthimejan bajon niuthja ngain chujni bakao, ko je'e nā kunchjeeya nā niuthja ngain chujni binthe nthi'a. Ko xraje'o binche'e Jesús ngain kucee ko kain nā juine nā ba ko jian kuje'e nā. ¹²Ko are ujuexin kuje'e nā, Jesús ndachro ngain chujni bakao:

—Datse ra kain thi xe'e ixin singukua'a.

¹³Ko je'e nā batse nā kain thi xe'e ko binchekauntja nā theyoo nthaxra thi niuthja dikunchjianxin cebada xexin juine nā. ¹⁴Kuthimejan are kain chujni bikon nā ixin Jesús binche'e thi na'a bagikunxin nā ji'i, je'e nā ndachro nā:

—Ndua, je'e naa thi dayée juajnee Ndo Dio, thi rukii ngata'a nunthe ji'i.

¹⁵Aro kain chujni mee binao nā sarugikao nā Jesús ixin runchekjan nā rey nā, ko je'e kunu'e ji'i mexinxin jeuxinxion kjan sakjui ngain jna inaa.

**Jesús kjuixin ruthee
ngatau'en jinda**

(Mt. 14:22-27; Mr. 6:45-52)

¹⁶Ko are undakunthie chujni bakao Jesús kjui nā ngain jinda, ¹⁷ko kuani nā naa nthā barko ixin rukatau'en nā jinda ixin rugiji nā ngain rajna Capernaum. Ko undakunaxin xe'e ko Jesús xra diji'a ngain nā. ¹⁸Ko kuexi'in kjua chrintho suji ko jinda anto suji kjamangiathe nda. ¹⁹Ko are usakjui nā inchin na'o o inkjaon kilómetro ngatau'en jinda, je'e nā bikon nā Jesús jitunchie'en ngain nthā barko ko jithixin ruthee ngatau'en nda, ko kain nā binthexraon nā. ²⁰Aro je'e ndachro ngain nā:

—;Ja'an jui'i, xraon'a ra!

²¹Ko je'e nā ixraon'a nā ko chu'en nā ixin Jesús kuani nthā barko, ko tuin biji nā ngain nunthe tethji nā.

Chujni kjuée nā Jesús

²²Ko nduexion kainxin chujni ndabithu'e tuenxin ndachaon binthegikon nā ixin kain chujni bakao Jesús sabikao nā thi nakuaxinxon nthā barko be'e nthi'a ko bikon nā ixin Jesús kjui'a ngain nā. ²³Aro kanxion nthā barko juixin rajna Tiberias biji nthā chiaon thi juinenxin nā niuthja, nio binchenchaon Jesús. ²⁴Ko are chujni bikon nā ixin Jesús ko ni bakao je'e ibinthe'a nā nthi'a, kain chujni kuani nā nthā barko ko sakjui nā ngain

rajna Capernaum ixin bikjee nā Jesús.

Jesús thi niuthja nchegechon ni

²⁵Ko are ubiji nā tuenxin jinda, betan nā Jesús ko banchiangi'i nā:

—Suixin ke tjaago, ¿kensa jui'i nthi'i?

²⁶Aro Jesús ndachro ngain nā:

—Jaan ndua thi rindathjo ra ixin ja'a ra thjee ni ra aro je'a ixin thi na'a bikunxin ra bintha'a, ja'a ra thjee ni ra ixin juinthe ra ko jian kuja'a ra. ²⁷Ko nche'e ra xra, aro je'a ixin thi jine ni ixin yaa ndathjexin, nche'e ra xra ixin thi nchekjan ni inaa chujni narua ko xru'in ncha'on tsjexin. Ko ja'an thi Xii juixin ngajni, ruchja'a ra je'e mee ixin Ndo Dio Ndudana chjana ndo juachaxin mee.

²⁸Kuthimejan banchiangi nā ko ndachro nā:

—;Ke'e rinao Ndo Dio ixin ja'an ná sintha'a ná?

²⁹Ko Jesús ndachro:

—Ndo Dio rinao ndo ixin ja'a ra dithikaon ni ra ja'an, thi je'e ndo rua'an ndo.

³⁰Kuthimejan banchiangi'i nā Jesús ko ndachro nā:

—;Ke'e thi xra na'a dikunxin ná sinche'e ja'a, ixin ja'an ná sithika'on ná? ¿Ke'e nchao sinche'e? ³¹Ni ndo dachri'na ná xrachrjen juine nā maná ngain jna thi xru'in jii, ja'naa inchin jitaxin ngain Xruen Ndo Dio: “Ngajni xinkajinxin niuthja bajon ndo juine nā.”

³² Ko Jesús ndachro:

—Ja'an ndua thi rindathjo ra ixin je'a Moisés thi chjaa ra niuthja juixin ngajni, Ndudana dajon ndo thi niuthja ndua juixin ngajni. ³³ Ko niuthja dajon Ndo Dio, mee thi juixin ngajni ko je'e nchekjan chujni inaa chujni narua.

³⁴ Kuthimejan ndachro na:

—Nchana ná, kainxin ncha'on chjana ni ra niuthja yaa.

³⁵ Ko Jesús ndachro ngain na:

—Ja'an thi niuthja nchegechon chujni. Thi chujni tsii ngajin xru'in ncha'on se'en na jinha, ko thi sithikaon na ja'an xru'in ncha'on se'en jinda. ³⁶ Aro undathjo ra, maski ubikon ni ra, ja'a ra dithikaon'a ni ra. ³⁷ Kainxin chujni chjana Ndudana, tsii na ngajin, ko kain chujni thii ngajin, ja'an sayaa na. ³⁸ Ixin ja'an juixin ngajni ko je'a ixin sintha'a thi ja'an rina'o, ja'an jui'i ixin sintha'a thi rinao thi rua'an na nthi'i. ³⁹ Ko thi rinao thi rua'an na nthi'i, mee ke xru'in chujni chjana ndo sinthatjaan, ixin ja'an sinthaxechon chujni mee ngain thi ncha'on are ndatsjexin nunthe. ⁴⁰ Ixin Ndudana rinao ndo ixin kain chujni satsuan na na ja'an, thi Xe'en ndo, ko sithikaon na ngajin, rukjan na inaa chujni narua ko xru'in ncha'on tsjexin, ko ja'an sinthaxechon na ngain thi ncha'on are ndatsjexin nunthe.

⁴¹ Ko ni judío kuexi'in na nichja na jian'a ixin Jesús ixin je'e

ndachro: “Ja'an thi niuthja juixin ngajni.” ⁴² Ko ndachro na:

—¿Aje'a ji'i Jesús, thi xi tsi'i José? Ja'an ná chunxin ná ndudee ko janee. ¿Kexreen je'e nchao rundachro ixin je'e juixin ngajni?

⁴³ Kuthimejan Jesús ndachro ngain na:

—Inichja'a ra jaña. ⁴⁴ Xru'in chujni nchao tsii ngajin, ja je'a Ndudana thi tsia'o na na, ko ja'an sinthaxechon chujni mee ngain thi ncha'on are ndatsjexin nunthe. ⁴⁵ Ngain xroon dikjin ni bagayée juajnee Ndo Dio ndachro: “Ndo Dio sinchekue'en kain chujni.” Mexinxin kain chujni kui'in thi ndachro Ndudana ko kuangi ngain je'e ndo, chujni mee thii na ngajin.

⁴⁶ Xru'in chujni bikon Ndudana, je'o ja'an thi juixin ngajni, bikon ndo. ⁴⁷ Ja'an ndua thi rindathjo ra, thi chujni dithikaon ngajin, chujni mee rukjan na inaa chujni narua thi xru'in ncha'on tsjexin. ⁴⁸ Ja'an thi niuthja nchegechon chujni. ⁴⁹ Ni ndo dachri'a ra xrachren juine na maná ngain jna thi xru'in jii, ko maski juine na je'e na ndabe'en na. ⁵⁰ Aro ja'an thi niuthja juixin ngajni, ko thi sine niuthja ji'i, chujni mee isen'a.

⁵¹ Ja'an thi niuthja jichon juixin ngajni. Thi chujni sine niuthja ji'i, chujni mee sechon kainxin ncha'on, ko thi niuthja ja'an sajón, mee nthau'na, ko ja'an sajón nthau'na ixin kainxin

chujni rukjan n̄a inaa chujni narua thi xru'in ncha'on tsjexin.

⁵² Kuthimejan ni judío kuexil'in kuyauthe choo n̄a ko binthendachro n̄a:

—¿Kexreen ixin xii ji'i nchao ruchjaa ná nthau'e sunthe ná?

⁵³ Jesús ndachro ngain n̄a:

—Ja'an rindathjo ra ndua, ixin ja sinthe'a ra nthau'na, thi nthau'e thi Xii juixin ngajni, ko si'a ra jnina, ja'a ra chro'a rukjan ra inaa chujni narua thi xru'in ncha'on tsjexin.

⁵⁴ Thi chujni jine nthau'na ko si'i jnina, chujni mee nchao rukjan inaa chujni narua ko xru'in ncha'on tsjexin, ko ja'an sinthaxechon chujni mee ngain thi ncha'on are ndatsjexin nunthe. ⁵⁵ Ixin nthau'na mee thi ndua jine ni, ko jnina, mee thi ndua di'i ni. ⁵⁶ Thi chujni jine nthau'na ko di'i jnina, chujni mee jii ngajin ko ja'an ri'i ngain chujni mee. ⁵⁷ Ndudana, ndo jichon, je'e ndo rua'an na ndo, ko ja'an richon ixin je'e ndo, mexinxin thi chujni sine na ja'an kai sechon ixin ja'an. ⁵⁸ Ko ja'an thi niuthja juixin ngajni. Ko je'a inchin niuthja juine ni ndo dachri'a ra xrachrjen ko maski juine n̄a niuthja mee, je'e na ndabinthege'en n̄a, aro thi chujni jine niuthja ji'i, chujni mee sechon kainxin ncha'on.

⁵⁹ Kain ji'i kjuaaago Jesús are be'e ngain ni'ngo Capernaum.

Tsjé chujni bakao Jesús sakjuixin n̄a ngain

⁶⁰ Are kain chujni bakao Jesús kui'in n̄a ji'i, ndachro n̄a:

—Thi kjuagua ná xii ji'i anto tangi sithikaon ni, ¿kensen nchao sithikaon ji'i?

⁶¹ Ko Jesús kunu'e ixin chujni tedithikaon'a n̄a thi je'e kjuaaago ko ndachro:

—¿Achrjuin'a tunu'a ra ixin thi ja'an rindachrjan? ⁶² Mexinxin, ¿ke'e ruxraxaon ra ja rugikon ni ra ja'an, thi Xii juixin ngajni, sarukajiin nthi'a thi bari'i?

⁶³ Espíritu thi nchegechon ni, ko nthao xru'in renthe nthao. Ko thi ja'an ndathjo ra, mee Espíritu ko mee thi nchegechon ni.

⁶⁴ Aro xra te kanxion ra xro xra dithikaon'a ra.

Ixin Jesús ubenu'e kekaa chujni bagithikaon'a, ko kensen rukjaago je'e ixin rutse n̄a. ⁶⁵ Ko ndachro:

—Mexinxin ja'an ndathjo ra ixin xru'in chujni nchao tsii ngajin, ja Ndudana tsiao'a n̄a.

⁶⁶ Are ma'o, tsjé chujni bakao Jesús irue'a n̄a je'e. ⁶⁷ Kuthimejan Jesús banchiangi'i thi theyoo chujni bakao ko ndachro:

—¿Akai ja'a ra rinao ra satsji ra?

⁶⁸ Aro Simón Pedro ndachro:

—Nchana, ¿ngain kensen tsji ná? Je'o thi Suixin nichja nchekjan ni inaa chujni narua ko xru'in ncha'on tsjexin. ⁶⁹ Ja'an ná ubithika'on ná ko nuna ná ixin Suixin thi Cristo, thi Xe'en Ndo Dio, ndo jichon.

⁷⁰ Jesús ndachro:

—Ja'an kuinchia'a ra ja'a ra xro theyoo ra, ko ixin'a mee, naa ra chujnii nchiijin ra.

⁷¹Jesús ndachro ji'i ixin Judas Iscariote xe'en Simón, naa thi theyoo chujni kuinchie'e Jesús ko je'e thi rundachro ixin rutse na Jesús.

Xachoo Jesús bagithikaon'a xan ngain

7 ¹Batho kanxion ncha'on, kuthimejan Jesús bagakji ngain nunthe Galilea, ixin binao'a kjuí Judea ixin ni judío binao na naruguenxon na. ²Ko uchiao juíi thi ncha'on banchechjian ni judío thi kiai di'in tabernáculos, ³ko kain xan choo Jesús ndachro xan ngain: —Dithua'a nthi'i, sathji Judea ixin kain chujni chrji'o sikon na kain thi ja'a nche'e. ⁴Ixin are naa chujni rinao ixin icha chujni satsuan na je'e, je'e xru'in jimao nche'e. Ko ja richunda juachaxin ixin ja'a nche'e thi na'a dukunxin chujni, tjague'e chujni kain thi ja'a nche'e.

⁵Jaña binthendachro xan choo Jesús ixin je'e xan kai bagithikaon'a xan ngain je'e.

⁶Kuthimejan Jesús ndachro: —Xra thi'a ncha'on ixin kain chujni satsuan na na, aro ixin ja'a ra kexe'o ncha'on jian nchaon. ⁷Chujni nunthe ji'i chro'a runingaku'an ra na, aro ja'an ningakunna na ixin ja'an ndathjan na thi jian'a nche'e na. ⁸Ja'a ra thji ra ngain kiai mee, aro ja'an xra tsji'a ixin xra thi'a ncha'on ixin chujni satsuan na na.

⁹Kuthimejan are juexin ndachro ji'i, tabithu'e nthi'a Galilea.

Jesús kjuí ngain thi kiai di'in tabernáculos

¹⁰Kuthimejan are sabinthekji xan choo Jesús, je'e kai sakjuí ngain kiai mee, ko xru'in chujni ndache ixin jimao kjuí. ¹¹Ko ni judío, ni baketu'an kjuée na Jesús ngain kiai, ko ndachro na: —¿Thinoo jii xii ji'i?

¹²Ko nthi'a ngain kiai tsjé chujni banichja na ixin Jesús, kanxion na bandachro na: “Je'e naa xii jian”; aro ikanxion na ndachro na: “Je'a jian xii yaa ixin ncheye'e xa chujni.”

¹³Aro chujni baxraon na banichja na ixin Jesús ngayee icha chujni ixin baxraguen na ni judío.

¹⁴Ko are ngusine kiai Jesús bixi'in ni'ngo ko kuexi'in kjuaaago ngain chujni. ¹⁵Ko ni judío kuise'en na ko ndache choo na:

—¿Thinoo kuangixin xii ji'i thi anto tsjé nu'e xa ixin xru'in thinoo kjuí xa bikangi xa xroon?

¹⁶Jesús ndachro ngain na:

—Thi ja'an nthakua'an ra je'a thi ja'an nuna, ji'i thi nu'e thi rua'an na nthi'i. ¹⁷Thi rinao sinche'e thi rinao Ndo Dio, chujni mee tsunu'e ja thi ritjaago thixin ngain ndo o rinichja thi ja'an rina'o. ¹⁸Ko thi nichja thi je'e rinao, chujni mee thjee ixin chujni sinchesaye'e na je'e; aro thi nche'e ixin tsusaye'e thi

rua'an je'e, chujni mee nichja thi ndua ko xru'in thi jian'a jii ngain chujni mee.

¹⁹¿A je'a Moisés chjaa ra ley? Aro xru'in ra dithikaon ra ley mee. ¿Unda rinao ra su'en ni ra?

²⁰Ko chujni mee ndachro na ngain Jesús:

—Ja'a chunda naa espíritu jian'a, ¿kensen rinao suen?

²¹Jesús ndachro ngain na:

—Ja'an bintha'a naa thi na'a bagikunxin ra, ko ja'a ra kuisa'an ra. ²²Ndua, Moisés kuetu'an ixin kain ni xii rugayee xru'e di'in circuncisión, (maski je'a je'e thi kuexinxin binche'e ji'i, kuexinxin ngain ni ndo dachri'a ra icha xrachren), ko ja'a ra chje'e ra xru'e xan xii maski ncha'on nchejuga'a ni. ²³Ko ixin sinche'e ra thi thetu'an ley bayée Moisés ja'a ra chje'e ra xaxii xru'e maski ngain ncha'on nchejuga'a ni, ¿unda duña'o ra ixin ja'an nthaxruan xii ji'i ngain ncha'on nchejuga'a ni? ²⁴Nche'a ra jię inchin ja'a ra xraxaon ra; nche'e ra jię inchin jikininxin.

Jesús ndachro thinoo juixin

²⁵Kanxion chujni Jerusalén kuexi'in na ndachro na:

—¿Aje'a xii ji'i thi jithjee na ixin suen na xa? ²⁶Aro tsjexin ra kexreen jinichja xa ngayee chujni, ko xru'in kensen kayakuen. ¿O ni judfo thetu'an ubithikaon ixin xii ji'i thi Cristo? ²⁷Aro ja'an ná nua ná thinoo juixin xii ji'i, ko are tsii Cristo,

xru'in chujni tsunu'e thinoo tsixin.

²⁸Ko are Jesús jitjaago ngaxi'in ni'ngo, je'e seen ndachro:

—¿Ja'a ra chunxin ni ra ko nu'a ra thinoo juixin? Ko ja'an jui'a ixin ja'an rujina'o, ja'an jui'i ixin thi rua'an na jian ko je'e thi ndua, ko ja'a ra chunxian'a ra je'e. ²⁹Ko ja'an chunxin je'e ixin ja'an juixin ngain je'e, ko je'e ru'an na.

³⁰Kuthimejan binao na rutse na Jesús, aro binche'a na ixin xra xethja'a ncha'on ixin rutse na. ³¹Aro tsjé chujni bithikaon na ngain je'e, ko ndachro na:

—Are tsii Cristo, ¿a xra sinche'e icha tsjé thi na'a dikunxin chujni ke xii ji'i?

Xi fariseo binao xa rukiaxi'in xa Jesús

³²Xi fariseo bintheke'i'in xa thi bandachro chujni ixin Jesús, ko je'e xa ko kanxion xi daana baketu'an ngain icha xi daana rua'an xa xi bagenda ni'ngo ixin rutse xa Jesús. ³³Kuthimejan Jesús ndachro:

—Ja'an xra sari'i ngajin ra aro ise'a, kuthimejan sarukjan na ngain thi rua'an na. ³⁴Ja'a ra tsjee ni ra aro sinchi'a ni ra ixin ja'a ra chro'a tsji ra thi ja'an sari'i.

³⁵Kuthimejan ni judfo, ni baketu'an kuexi'in na ndache choo na:

—¿Thinoo satsji xii ji'i ixin ja'an ná chro'a sinthoo ná xa? ¿A

satsji xa ngain icha ni judío, ni te ngayee chujni griego ko a nthi'a tsjaago xa ngain chujni griego? ³⁶ ¿Ke'e ruchro thi ndathjo ná xa: “Tsjee ni ra aro sinchi'a ni ra ko ja'a ra chro'a tsji ra nthi'a thi sari'i”?

**Jesús dajon thi jinda
nchegechon ni**

³⁷Ngain thi ncha'on thjexin kiai, ncha'on mee ncha'on icha renthe, ko Jesús bingathjen ko seen ndachro:

—Ja chrujan chujni be'en jinda, tsii ngajin ko si'i nda.

³⁸Inchin ndachro ngain Xruen Ndo Dio; thi chujni dithikaon ngajin, ngain anseen chujni mee rukjan xraa naa thi dachjeduxin jinda nchegechon ni.

³⁹Ji'i ndachro Jesús ixin jinichja ixin Espíritu Santo, thi sayée kain chujni sithikaon je'e, aro ncha'on mee Espíritu xra jui'a ixin Jesús xra sakuajin'a ngajni.

**Chujni jejee binthexraxaon
na ixin Jesús**

⁴⁰Kanxion ni te ngayee chujni nthi'a, are kui'in na ji'i, ndachro na:

—Ndua xii ji'i thi dayée juajnee Ndo Dio.

⁴¹Ikanxion na ndachro na:

—Xii ji'i thi Cristo.

Aro ikanxion na ndachro na:

—¿Kexreen tsixin Cristo ngain nunthe Galilea? ⁴² ¿A je'a ngain Xruen Ndo Dio ndachro ixin

Cristo rugunda sachrjeninxin ngain naa chujni rey David?, ko chujni ji'i tsixin Belén, thi kai kjui rajnee David.

⁴³Ko ja'naa chujni jejee binthexraxaon na ixin Jesús.

⁴⁴Ko kanxion na binao na rutse na Jesús ixin rukiaxi'in na, aro xru'in ni tse.

**Chujni judío thetu'an
bithikaon'a na Jesús**

⁴⁵Ko xi bagenda ni'ngo kjan xa ngain xi fariseo ko ngain xi daana thetu'en icha xi daana ko banchiangi xa:

—¿Unda biko'a ra Jesús?

⁴⁶Ko xi bagenda ni'ngo binthendachro xa:

—¿Xru'in chujni thian ná nichja jian inchin nichja xii ji'!

⁴⁷Kuthimejan xi fariseo binthendachro xa:

—¿A kai ja'a ra bintahaya'a ra xii yaa? ⁴⁸ ¿A chrujan xi thetuan ná o xi thetu'en xi fariseo bithikaon xa ngain xii yaa?

⁴⁹ ¡Na'! Aro chujni ruee Jesús chunxin'a na ley, ko Ndo Dio sinche'e jie ngain na.

⁵⁰Ko Nicodemo, thi kai fariseo ko bitsje'e Jesús naa thie, ndachro:

⁵¹—¿A ley chunda ná nche'e jie ngain naa xii are xra thin'a ná thi ndachro xa ko jamee rukunua ná ke'e binche'e xa?

⁵²Kuthimejan je'e xa binthendachro xa:

—¿A ja'a kai naa xii Galilea? Tsje'e ngain Xruen Ndo Dio, ko

tsunu'a ixin xru'in ni bagayée
juajnee Ndo Dio juixin Galilea.

⁵³Kuthimejan kain xa
sabinthekji xa nchiandu'a xa.

**Nchri dejuaka'o naa
xii je'a xixi'i**

8 ¹Jesús sakjui ngaga'a
jna di'in Ntha Olivo. ²Ko
nduexin are bingasaan, Jesús
sakjan ngain ni'ngo ko kain
chujni kunchie'en nā ngain, ko
je'e tabe'e ko kuexi'in kjuague
nā. ³Kuthimejan xi tjaago ley
ko xi fariseo binthekia'o xa
naa nchrii dinthegithjixin
xa tajjuaka'o inaa xii, ko
binthegake'e xa nchrii ji'i
ngusine kain chujni, ⁴ko
binthendachro xa ngain Jesús:

—Suixin ke tjaago, nchrii ji'i
bithjixin ná nchra tajjuaka'o
nchra naa xii je'a xixi'i nchra.
⁵Ko ley bayée Moisés thetunna
ná ixin nasuexon ná kunixin
xro kain nchrii nche'e jaña.
¿Suixin, ke'e ndachro?

⁶Je'e xa binthendachro xa jaña
ixin ruki'in xa ke'e ruchro Jesús
ko jaña ruki'in xa thi jian'a
runichja je'e ixin rukjangixin xa.
Aro Jesús bisee ko kuexi'in kjin
ngata'a nunthe kunixin kon raa.
⁷Ko je'e xa tenkua'a xa ko xra
banchiangi xa, mexinxin Jesús
xendua ko ndachro ngain xa:

—Kexe'o ra xro tunu'a ra ixin
xru'in jian'a nche'e ra, yaa thi sa'o
tsja xro ngain nchra.

⁸Ko Jesús kjan bisee ko xra
kjan kjin ngata'a nunthe. ⁹Ko are

kain nā kui'in nā ji'i, chrjuin'a
kunu'e nā ko kuexi'in nā sakjui
nā naa nā ko naa nā, ko sa'o
binthegachrje ni icha nthaxii,
kuthimejan binthegachrje ni
icha chjan ko bithu'e je'o Jesús
kunixin thi nchrii. ¹⁰Kuthimejan
Jesús xendua ko ixru'in chujni
bikon, je'o thi nchrii tajii nthi'a.
Ko Jesús ndachro ngain nchra:
—¿Thinoo te chujni kjuangi'a?
¿Kja chujni rinao suen?

¹¹Je'e nchra ndachro nchra:

—Xru'in kensen.

Kuthimejan Jesús ndachro:

—Kai ja'an chro'a su'en, sathji,
ko ikjan'a nche'e thi jian'a yaa.

Jesús thi xru'i nchengasaan

¹²Jesús kjan nichjee chujni
inaa, ko ndachro ngain nā:

—Ja'an thi xru'i nchengasaan
nguixin ngata'a nunthe. Thi
chujni ruruena sakji'a ngain thi
naxin xe'e, ixin je'e ruchunda
thi xru'i sinchekjan inaa chujni
narua.

¹³Kuthimejan kain xi fariseo
ndachro xa ngain Jesús:

—Ja'o rinichja jian ixin ja'o, ko
thi rinichja xru'in renthe.

¹⁴Jesús ndachro ngain xa:

—Maski ja'on rinichja ixin
ja'an, aro thi rinichja, jaan
ndua, ixin ja'an nuna thinoo
juixin ko thinoo satsji. Aro ja'a
ra nua'a ra thinoo juixin ko kai
nua'a ra thinoo satsji. ¹⁵Ja'a ra
nche'e ra jie inchin chujni nthi'i
ngata'a nunthe, ko ja'an xru'in
chujni ntha'a jie. ¹⁶Aro ja ntha'a

jië, ja'an sintha'a jië inchin jikininxin ixin jaon'a ntha'a jië, ixin Ndudana, ndo rua'an na ko ja'an, ntha'a ná jië. ¹⁷Ngain ley chunda ra jitaxin ixin are yoo chujni xraje'o rundachro, rugunda sithikaon ni chujni te'i. ¹⁸Ja'an nichja thi ndua ixin ja'on, ko Ndudana thi rua'an na kai nichja ndo ixin ja'an.

¹⁹Kuthimejan banchiangi'i xa Jesús:

—¿Thinoo jii Ndudaa?

Jesús ndachro ngain xa:

—Ja ruchunxin ni ra ja'an, kai ruchunxin ra Ndudana.

²⁰Jesús ndachro ji'i, are tajii ngain thi thjejuxin nã tumi ngaxi'in ni'ngo. Aro xru'in chujni tse Jesús ixin rukiaxi'in ixin xra diji'a ncha'on ixin rugiaxi'in.

Jesús ndache chujni ixin chro'a tsji nã thi je'e tsji

²¹Jesús kjan ndachro ngain nã inaa:

—Ja'an satsji ko ja'a ra tsjee ni ra, aro ja'a ra se'en ra ko xru'in ncha'on sanchia ra sitjaña'a ra thi jian'a nche'e ra, mexinxin thi ja'an tsji, ja'a ra chro'a tsji ra.

²²Kuthimejan ni judío ndachro nã:

—¿A xraxaon xa ixin je'o xa sasige'en xa, mexinxin ndachro xa ixin ja'an ná chro'a tsji ná thi je'e xa tsji xa?

²³Kuthimejan Jesús ndachro ngain nã:

—Ja'a ra nunthe ji'i ra, aro ja'an juixin nui; ja'a ra nunthe ji'i

ra, aro ja'an je'a nunthe ji'i na.

²⁴Mexinxin ndathjo ra ixin se'en ra ko xru'in ncha'on sanchia ra sitjaña'a ra thi jian'a nche'e ra, ixin ja dithikaon'a ra ixin kensen na ja'an inchin undachrjan, ja'a ra se'en ra ngain thi jian'a nche'e ra.

²⁵Kuthimejan ndachro nã:

—¿Kensen ja'a?

Ko Jesús ndachro:

—Undathjo ra kensen na

ja'an. ²⁶Ja'an chunda tsjé thi rundachrjan ixin ja'a ra ko tsjé jië sintha'a ngajin ra. Aro thi rua'an na nichja thi ndua, ko thi ja'an nichja ngain chujni nunthe ji'i, mee thi kuian nichja thi rua'an na.

²⁷Aro je'e nã kuinxin'a nã ixin je'e jinichja ixin Ndudee.

²⁸Mexinxin Jesús ndachro ngain nã:

—Are ja'a ra rutsi'in ni ra nui, ja'an, thi Xii juixin ngajni, kuthimejan tsunu'a ra ixin ja'an inchin ndachrjan, ko xru'in ntha'a inchin ja'on rina'o, ixin ja'an je'o nichja thi kjuagu'na Ndudana. ²⁹Ko thi rua'an na, jii ngajin, ko je'e thinthuna'a ja'on ixin ja'an kainxin ncha'on ntha'a inchin je'e rinao.

³⁰Kuthimejan are Jesús juixin nichja kain ji'i, tsjé chujni bithikaon ngain je'e.

Ni chujnii Abraham

³¹Kuthimejan Jesús ndachro ngain ni judío bithikaon ngain je'e:

—Ja sithikaon ra kainxin ncha'on thi ja'an tjagu'a ra, ja'a ra ndua rukjan ra chujni sakji ngajin. ³²Ko ruchunxin ra thi ndua, ko thi ndua itsanchrjanda'a ra sinthe ra xraa thi chujni dinchekji na ngain naa xi najni.

³³Je'e na ndachro na ngain Jesús:

—Ja'an ná chujni bachrjeninxin Abraham ko xru'in ncha'on kjui ná xraa chujni dikuchji ngain naa xi najni. ¿Kexreen ndachruxin ja'a ixin isinthe'a ná xraa chujni dikuchji?

³⁴Jesús ndachro ngain na:

—Ja'an rindathjo ra ndua ixin kainxin chujni nche'e jian'a, chujni mee xraa dikuchji ngain thi jian'a. ³⁵Ko naa chujni dikuchji tade'a ngain nchiandu'a xi najni kainxin ncha'on; aro naa xe'en xi najni tade'e xan ngain nchiandu'a ndudee xan kainxin ncha'on. ³⁶Jamee ja'an, thi Xe'en Ndo Dio, rithjengijna ra ixin isinthe'a ra xraa chujni dikuchji ngain thi jian'a. ³⁷Ununa ixin ja'a ra chujni bachrjeninxin Abraham, aro rinao ra nasuexon ni ra ixin rinao'a ra dithikaon ra thi tjagu'a ra. ³⁸Ja'an nichja thi kjuagu'na Ndudana ko ja'a ra nche'e ra thi ndathjo ra ndudaa ra.

³⁹Je'e na binthendachro na ngain Jesús:

—Ndudana ná Abraham.

Aro Jesús ndachro ngain na:

—Ja rukji ra ndua chujni bachrjeninxin Abraham, ja'a

ra runche'e ra thi je'e binche'e.

⁴⁰Aro ja'a ra rinao ra nasuexon ni ra ixin ndathjo ra thi ndua. ¿Ko Abraham xru'in ncha'on binche'e ja'naa! ⁴¹Ja'a ra nche'e ra xraje'o thi nche'e ndudaa ra.

Kuthimejan je'e na ndachro na ngain Jesús:

—Ja'an ná je'a xan diguama ná ixin ja'an ná chunda ná nakuaxinxon Ndudana ná ko mee Ndo Dio.

⁴²Kuthimejan Jesús ndachro ngain na:

—Ja ndua Ndo Dio rukji ndudaa ra, ja'a ra ruthjuena ni ra ixin ja'an juixin ngain ndo ko nthi'ri ri'i. Jui'a ixin ja'on rujina'o, Ndo Dio thi rua'an na. ⁴³¿Unda thinxin'a ra thi ja'an rindathjo ra? Ja'a ra thinxin'a ra ixin rinao'a ra thi'in ra juajnana. ⁴⁴Ja'a ra ndudaa ra nchiijin, ko ja'a ra rinao ra sinche'e ra thi rinao ndudaa ra. Ko nchiijin naduexon chujni ko ji'i ubanche'e are nakuexinxion be'e kain ko ningaku'en thi ndua ixin ngain je'e xru'in thi ndua jii. Are je'e nichja thi ndua'a, jinichja ixin je'o, ixin je'e nichja juxon thi ndua'a ko je'e ndudee kainxin chujni nichja thi ndua'a. ⁴⁵Aro ja'an nichja thi ndua ko ja'a ra dithikaon'a ni ra. ⁴⁶¿Kexe'e ra xro nchao tjaago ixin ja'an bintha'a thi jian'a? Ko ja ndachrjan thi ndua, ¿unda dithikaon'a ni ra? ⁴⁷Ko thi xe'en Ndo Dio, xan mee thi'in thi nichja ndo, aro ja'a ra je'a xe'en ndo ixin rinao'a ra thi'in ra ndo.

Jesús ko Abraham

⁴⁸Kuthimejan ni judío ndachro na:

—Ja'an ná ndachrjan ná ndua ixin ja'a naa chujni samaritano ko chunda naa espíritu jian'a.

⁴⁹Jesús ndachro ngain na:

—Ja'an xru'in espíritu jian'a chunda. Ko ja'an nthasayaa Ndudana, aro ja'a ra chrjuin'a nichja ra ixin ja'an. ⁵⁰Ja'an rinao'a tsusayana, aro Ndo Dio rinao ixin ja'an tsusayana ko je'e ndo nche'e ndo jie. ⁵¹Ja'an ndua rindathjo ra ixin thi chujni nche'e thi ja'an ndachrjan, chujni mee xru'in ncha'on se'en na.

⁵²Kuthimejan chujni judío binthendachro na ngain Jesús:

—Jai nuna ná ixin ja'a chunda naa espíritu jian'a, Abraham ko kain chujni bagayee juajnee Ndo Dio ndabinthege'en na, ko ja'a ndachro: “Thi chujni nche'e thi ja'an ndachrjan, chujni mee xru'in ncha'on se'en.” ⁵³¿A ja'a icha renthe ke Ndudana ná Abraham, ndo ndabe'en? Ko kain ni bagayee juajnee ndo binthege'en na. ¿A ja'a tunu'a icha renthe ke ni te'i?

⁵⁴Jesús ndachro ngain na:

—Ja ja'on tsusayana, thi juasaaya sayaa xru'in renthe, aro thi nchesayana mee Ndudana, thi ndachro ra ixin Diua ra.

⁵⁵Ja'a ra chunxin'a ra ndo, aro ja'an, jaan, chunxin ndo. Ko ja rundachrjan ixin chunxin'a ndo, ja'an runthayaxon xraa ja'a ra.

Aro ja'an chunxin ndo, ko nth'a thi ndachro ndo. ⁵⁶Abraham, thi ndo dachri'a ra xrachrjen, anto chee ixin ja'an ruji'i ngain nunthe ji'i, ko je'e bikon ko anto chee.

⁵⁷Kuthimejan ni judío binthendachro na ngain Jesús:

—Ja'a xra chunda'a yoo kan ko the nano, ¿kexreen ndachruxin ixin bikon Abraham?

⁵⁸Jesús ndachro ngain na:

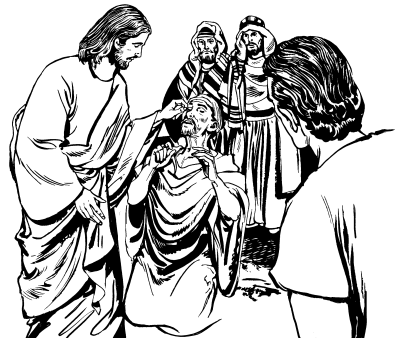
—Ja'an ndua rindathjo ra ixin icha sa'o ke Abraham, ja'an ubari'i.

⁵⁹Kuthimejan kuaa na xro ixin ruxrangii na Jesús, aro je'e tabema ko bachrxjexin ni'ngo.

Jesús binchexrue'en naa xii bagikon'a

9 ¹Are jidatho Jesús bikon naa xii bagikon'a ixin jañaan guan xa. ²Ko chujni bakao Jesús banchiangi'i na ko ndachro na:

—Suixin ke tjaago, ¿kensen binche'e jian'a, a je'e xa o ni ndu'a xa ixin chro'a dikon xa?

© 1996 David C. Cook

Jesús binchexrue'en naa xii bagikon'a
(San Juan 9:1)

³ Jesús ndachro:

—Je'a je'e xa binche'e xa chrujan thi jian'a o ni ndu'a xa. Jaña guan xa ixin ngain xa ruxraguxin thi nchao nche'e Ndo Dio. ⁴ Are xra jii ncha'on, rugunda sintho'o ná xree thi rua'an na nthi'i, ixin utsii thie are chujni ichro'a sinche'e na xra. ⁵ Ko ixin ja'an xra ri'i nthi'i ngain nunthe, ja'an thi xru'i na nchengasaan nguixin nunthe.

⁶ Are juexin ndachro Jesús kain ji'i, je'e kuinthji ndathee ngata'a nunthe ko binchechjian nchetja'o, ko kuinga nche nganito kon thi xii bagikon'a.

⁷ Kuthimejan ndachro Jesús ngain thi xii mee:

—Thji ngain thi di'in Siloé, thi jiria jinda, ko tunthi nda ngakon. (Ko Siloé ruchro “Thi rua'an na”).

Thi bagikon'a mee kjui ko bikunthi jinda, ko are kjan, unchao bikon. ⁸ Kuthimejan kain chujni bechunxin ko ni bagikon ixin je'e bagikon'a, binthendachro na:

—¿Aje'a xii ji'i xi baganchiaga'a tumi?

⁹ Kanxion na ndachro na:

—Jaan, je'e xa.

Ikanxion na ndachro na:

—Na'i, je'a xa, aro inchin jitsje'e xii mee, jitsje'e xii ji'i.

Aro xi bagikon'a ndachro xa:

—Jaan, ja'an.

¹⁰ Kuthimejan kjan ndachro na:

—¿Kexreen binche'e ixin ja'a unchao dikon?

¹¹ Je'e xa ndachro xa:

—Thi xii di'in Jesús

binchechjian xa nchetja'o ko kuinga xa nche nganito kon, ko ndachjejin na xa: “Anchee, thji ngain thi di'in Siloé thi jiria jinda ko tunthi nda ngakon.” Mexinxin ja'an kjui, ko are kunthi nda, ja'an unchao bikon.

¹² Kuthimejan ndachro na:

—¿Thinoo jii xii yaa?

Ko je'e ndachro:

—Nuna'a.

Xi fariseo tsjé banchiangi xa ngain xi bagikon'a

¹³ Kuthimejan bikao na je'e thi bagikon'a ngain xi fariseo, ¹⁴ ixin Jesús binchechjian nchetja'o ko binchexrue'en kon thi xii bagikon'a ngain thi ncha'on nchejuga'a ni. ¹⁵ Mexinxin xi fariseo kai banchiangi'i xa je'e thi xii bagikon'a ixin kexreen je'e unchao dikon. Ko je'e ndachro:

—Kuinga xa nchetja'o nganito kon, ko kunthi jinda ko unchao dikon.

¹⁶ Ko kanxion xi fariseo ndache choo xa:

—Xii ji'i je'a Ndo Dio rua'an xa ixin nchesaye'a xa ncha'on nchejuga'a ni.

Ko ikanxion xa ndachro xa:

—¿Kexreen naa xii nche'e jian'a nchao sinche'e xa thi bukun ná?

Mexinxin bagithikauen'a choo xa thi bandache choo xa. ¹⁷ Ko kjan xa banchiangi'i xa inaa je'e thi bagikon'a, ko ndachro xa:

—¿Ko ja'a ke'e ndachro ixin thi xii binchexrue'en kon?

Ko je'e ndachro:

—Ja'an ndachrjan ixin xii mee naa thi dayée juajnee Ndo Dio.

¹⁸Aro chujni judío bagithikaon'a nã ixin xii mee bagikon'a xa ko ixin jai unchao dikon xa, mexinxin bayee xa ni ndu'a je'e thi xii bagikon'a, ¹⁹ko banchiangi xa:

—¿Aji'i xi tsi'a ra, xi ja'a ra ndachro ra ixin are kunkji'i xa bagikon'a xa? ¿Ko kexreen jai unchao dikon xa?

²⁰Ko ni ndu'a xii mee ndachro nã:

—Nuna ná ixin ji'i xi tsi'na ná ko bagikon'a xan are kunkji'i xan, ²¹aro nuna'a ná kexreen jai unchao dikon xan ko nuna'a ná kensen binchexrue'en jmakon xan. Danchiangi'i ra xan, uchunda xan tsjé nano ko je'e xan unchao rundathjo ra xan.

²²Ni ndu'a thi bagikon'a jaña ndachro nã ixin baxraguen nã ni judío, ixin ni judío udikjauthexin choo nã ixin kexe'o chujni rundachro ixin Jesús thi Cristo ko Ndo Dio rua'an, chujni ji'i sengixin nã ngaxi'in ni'ngo. ²³Mexinxin ni ndu'a je'e thi bagikon'a ndachro nã: “Utsjé nano chunda xan, danchiangi'i ra xan.”

²⁴Ko xi fariseo kjan bayee xa thi xii bagikon'a, ko ndachro xa:

—Ndachjejin ni ra thi ndua ngathexin kon Ndo Dio ixin ja'an

ná nuna ná ixin xii yaa nche'e xa thi jian'a.

²⁵Ko thi bagikon'a ndachro:

—Jã nche'e xa jian'a, yaa ja'an nuna'a, ja'an je'o nuna ixin ja'an bagikon'a ko jai udikon.

²⁶Ko je'e xa kjan xa banchiangi xa inaa ko ndachro xa:

—¿Ke'e binche'e xa ngajin? ¿Kexreen binche'e xa ixin binchexrue'en xa jmakon?

²⁷Je'e thi bagikon'a ndachro:

—Undathjo ra, aro thin'a ra thi ndathjo ra, mexinxin, ¿unda rinao ra ixin rukjan rundathjo ra inaa? ¿Akai rinao ra rukjan ra chujni ruee je'e xa?

²⁸Kuthimejan je'e xa chrjuin'a nichja xa ngain je'e thi bagikon'a mee, ko ndachro xa ngain:

—Ja'a rue'e xii yaa, aro ja'an ná dithika'on ná Moisés. ²⁹Ja'an ná nuna ná ixin Ndo Dio nichja ndo ngain Moisés, aro xii yaa nuna'a ná thino juixin xa.

³⁰Thi xii bagikon'a ndachro xa:

—Ji'i thi chrjuin, ixin ja'a ra nua'a ra thino juixin xa, aro ja'an binchexrue'en xa jmakon na. ³¹Ja'an ná nua ná ixin Ndo Dio thin'a ndo chujni nche'e jian'a, aro jaan thi'in ndo chujni nchesaye'e ko nche'e thi rinao ndo. ³²Xru'in ncha'on kui'in ni ixin naa chujni nchao runchexrue'en jmakon naa chujni bagikon'a ixin jaña kunkji'i. ³³Jã xii ji'i je'a ngain Ndo Dio rukixin xa, je'e xa chro'a runche'e ji'i.

³⁴Ko xi fariseo binthendachro xa:

—Ja'a kunkji'a ngakjan thi jian'a, ¿ko jai rinao sinchekuanna ni ra ixin Ndo Dio?

Ko bengixin na ngain ni'ngo.

**Chujni chunthia'a Cristo
te na inchin thi dikon'a**

³⁵Jesús kunu'e ixin bengi na thi xii bagikon'a mee, ko are betan ndachro ngain:

—¿Adithikaon ja'a ngain Xe'en Ndo Dio?

³⁶Ko je'e thi bagikon'a mee ndachro:

—Ndachjejin na kensen mee, ixin ja'an sithika'on ngain.

³⁷Jesús ndachro:

—Ja'a ubikon, ko mee thi ritjao.

³⁸Kuthimejan je'e thi xii bagikon'a bethuxin nthajuchji'i ngain Jesús ko ndachro:

—Nchana Jesús, jaan dithika'on ngajin.

³⁹Kuthimejan ndachro Jesús:

—Ja'an jui'i ngain nunthe jii'i ixin sintha'a jie, ko chujni dikon'a nchao sikon na, ko chujni dikon isikon'a na.

⁴⁰Ko nthi'a binthe kanxion xi fariseo ngain Jesús ko are kui'in xa jii'i, bintheganchiangi xa ko ndachro xa:

—¿A ja'an ná kai dikon'a ná?

⁴¹Jesús ndachro ngain xa:

—Ja ja'a ra rugikon'a ra, xru'in thi jian'a runche'e ra. Aro ixin ja'a ra ndachro ra ixin dikon ra, mexinxin ja'a ra xra nche'e ra thi jian'a.

Jesús, thi jian thingaria kuleko

10 ¹'Ndua rindathjo ra, ixin thi che'e dixinxin'a no thi dixinxin kuleko ixin ujee thi dixinxin. ²Aro thi dixinxin ngain thi dixinxin kuleko, je'e mee thi thingaria ba. ³Thi jinda thi dixinxin kuleko danthjee ixin dixi'in thi thingaria ba, ko je'e dayee ba inchin di'in ba ko je'e ba datsuan ba thee ko dantsje ba. ⁴Ko are uthjexin dantsje kain kue, je'e ditau'en ba nthi'a ko ruee ba ixin datsuan ba thee. ⁵Ko rue'a ba chujni chunxin'a ba, icha jian sathing'e ba ixin chunxin'a ba thee chujni mee.

⁶Jesús kuekin jii'i ngain xi fariseo, aro je'e xa binthekinxin'a xa.

Jesús thi jian thingaria kuleko

⁷Kuthimejan Jesús kjan ndache xa:

—Ndua rindathjo ra ixin ja'an thi nthadijexin thi dixinxin kuleko. ⁸Kainxin chujni juii icha sa'o ke ja'an, chujni mee thi che'e, aro kuleko rue'a ba na. ⁹Ja'an thi nthadijexin thi dixinxin kuleko, ko thi chujni sixi'in ngajin, chujni mee ja'an nthakjan na inaa chujni narua. Ko chujni mee inchin naa kuleko sixi'in ko sachrje ko sithja ba kachji sine ba.

¹⁰'Thi che'e je'o thii ixin thee ko naduexon chujni ko nchexanthe kain thi jii, aro ja'an jui'i ixin chujni rukjan na

*Jesús, thi jian thingaria kuleko
(San Juan 10:11)*

inaa chujni narua, ko xru'in sitje'en na. ¹¹Ja'an thi chujni jian thingaria kuleko, ko thi jian thingaria kuleko xrajon de'en ixin je'e ba, ¹²aro thi thjenge'e na 'na ixin thingaria kuleko, are dikon thii kundanixra, je'e sathinga ko tathinthu'e ba ixin je'a kulekue, ko kundanixra duen ba ba ko tunchjekee ba. ¹³Ko thi dacha ixin thingaria kuleko, ndusen'a ixin je'e ba.

¹⁴'Ja'an thi jian thingaria kuleko ko ja'an chunxin kulekuna, ko je'e ba chunxin na ba ja'an, ¹⁵jañaa inchin Ndudana chunxin na ndo ja'an, ko ja'an chunxin je'e ndo, ko ja'an xrajon na se'en na ixin kulekuna. ¹⁶Kai chunda ikanxion kuleko ko je'a nthi'i theaxi'in ba ko rugunda sikian ba, ko tsi'in ba thana ko rukjan ba nakua taajo ko nakua thi tsingaria ba.

¹⁷'Ndudana thjuena ndo, ixin ja'an xrajon na se'en na ko rukjan sarichon inaa. ¹⁸Xru'in kensen nchao santsjena thi

richunxin, ixin ja'on ruxrajon na se'en na. Ko ja'an chunda juachaxin sajón thi richunxin ko kai chunda juachaxin rukjan tsaá thi richunxin. Ko ji'i thi kuetunna Ndudana.

¹⁹Ko are ni judío kui'in na kain ji'i, je'e na kjan bithikauen'a choo na inaa. ²⁰Tsjé na ndachro na:

—Je'e xa chunda xa naa espíritu jian'a ko ndadixinga xa, ¿unda thi'in ra thi ndachro xa?

²¹Aro ikanxion na ndachro na:

—Xru'in chujni chunda espíritu jian'a nchao runichja jañaá. ¿Anchao naa espíritu jian'a sinchexrue'en jmakon chujni dikon'a?

Chujni judío baye'a na Jesús

²²Ko are mee kunithjaue kin ko ngain rajna Jerusalén chujni judío tenchesaye'e na thi kiai xraxaunxin na thi ncha'on kunchaon ni'ngo. ²³Ko Jesús tarede'e ngain ni'ngo mee ngain thi dixinxin ni di'in Salomón. ²⁴Ko chujni judío bisiandajin na Jesús ko ndachro na:

—¿Kesa sinchenuna ni ra?, ja ja'a thi Cristo ndachjejin ra jaxon.

²⁵Jesús ndachro ngain na:

—Ja'an undathjo ra ko ja'a ra bithikaon'a ra, aro thi ja'an nth'a'a, nth'a'a kunixin juachaxiin Ndudana ko thi nth'a'a tjaago kensen na ja'an. ²⁶Ko ja'a ra dithikaon'a ra, ixin ja'a ra je'a kulekuna ra. ²⁷Kulekuna thi'in

ba thana ko ja'an chunxin ba ko je'e ba rue'na ba. ²⁸Ja'an nthagechon ba ko xru'in ncha'on sitjaan ba, ko xru'in kensen santsjenanxin ba ngaa rana. ²⁹Ndudana thi chjana ba ko je'e ndo thetu'an ndo kain, ko xru'in kensen santsjexin ndo ba ngaa raa ndo. ³⁰Ndudana ko ja'an je'o nakua ná.

³¹Kuthimejan chujni judío kjan n̄a kuaa n̄a xro ixin ruxrangii n̄a Jesús. ³²Ko Jesús ndachro ngain n̄a:

—Ja'an bintha'a tsjé thi jian ngathexin kon ra kunixin juachaxiin Ndudana; ko ndachjejin ni ra, ¿kexe'e thi jian bintha'a ruxranginanxin ni ra xro?

³³Ko chujni judío ndachro n̄a:

—Ja'an ná ruxrangia'a ra xro ixin thi jian nche'e, ja'an ná ruxrangia'a ra xro ixin thi jian'a nichja ixin Ndo Dio, ixin ja'a je'o naa xii, aro ja'a ndachro ixin ja'a Dio.

³⁴Kuthimejan Jesús ndachro ngain n̄a:

—Ngain Xruen ley Ndo Dio ndachro: “Ja'a ra dio ra.” ³⁵Ja Ndo Dio banchegi'in dio chujni bayée juajnee ndo, ko ja'an ná chro'a rundachro ná na'i ngain thi jitaxin Xruen ndo. ³⁶Ko ja Ndo Dio kuinchie'e na ko rua'an na nthi'i ngata'a nunthe, ¿unda ndachro ra ixin ja'an nichja jian'a ixin Ndo Dio je'o ixin ndachrjan: “Ja'an Xe'en Ndo Diona?” ³⁷Ja xru'in thi nche'e

Ndudana rintha'a, dithikaon'a ni ra ja'an. ³⁸Aro ja nth'a'a kain thi nche'e Ndudana, dithikaon ra ngain thi nth'a'a ja'an, maski dithikaon'a ni ra ja'an, ko ja'naa tsunu'a ra ko sithikaon ra ixin Ndudana jii ndo ngajin na ko ja'an ri'i ngain ndo.

³⁹Ko kjan binao n̄a rutse n̄a ixin rukiaxi'in n̄a Jesús, aro je'e sakuinge'e n̄a.

⁴⁰Ko kjan Jesús inaa tuenxin nda Jordán, thi banchegithexin Juan chujni are icha sa'o ko nthi'a tabithu'e. ⁴¹Tsjé chujni kjui ngain Jesús ndache choo n̄a:

—Jaan ndua, maski Juan xru'in chujni binchexrue'en inchin xii ji'i, aro kain thi nichja ixin xii ji'i, jaan ndua.

⁴²Ko nthi'a tsjé chujni bithikaon n̄a ngain Jesús.

Ndabe'en Lázaro

11 ¹Be'e naa xii bi'in Lázaro ko anto beni'i xa, ko rajnee xa di'in Betania, xraje'o rajnee María ko Marta, xan choo Lázaro. ²Ko xraje'o María ji'i thi kuintjhithe ndaxrajni ngata'a ruthee Jesús ko binchexemanxin kunixin xrajaa. ³Kayui nchrii mee rua'an nchra juajna ngain Jesús ko ndachro nchra:

—Nchana, xi thjue'e suixin ni'i xa.

⁴Are Jesús kui'in ji'i, ndachro: —Chin ji'i senxin'a Lázaro, chin ji'i ruxraguxin juachaxiin Ndo Dio ko thi juachaxin chunda ja'an, thi Xe'en ndo.

⁵Ko Jesús anto bathjue'e Marta, María ko Lázaro.

⁶Ko maski Jesús kunu'e ixin Lázaro beni'i, je'e xra tabithu'e iyoo ncha'on nthi'a thi be'e.

⁷Kuthimejan ndachro Jesús ngain ni bakao:

—Chjin ná Judea inaa.

⁸Ko thi chujni bakao ndachro na:

—Suixin ke tjaago, chujni judío xra se'a binao na naruguenxon na suixin kunixin xro, ¿ko xra rinao tsji nthi'a inaa?

⁹Jesús ndachro:

—¿Andua'a ixin ncha'on nchengasaan theyoo hora? Thi chrji are jii ncha'on tunthengixin'a ixin jii xruui ncha'on, ¹⁰aro thi chrji thie tunthengixin ixin xru'in xru'i jii.

¹¹Ko Jesús xra ndachro:

—Lázaro, xi jian dakji'o ná, tajjua xa aro ja'an tsji sinthaxingamaa xa.

¹²Kuthimejan ni bakao Jesús ndachro na:

—Nchana ná, ja tajjua xa, a tuin tsuxrue'en xa.

¹³Aro thi binao Jesús rundachro, mee ixin Lázaro undadige'en. Ko kain chujni bakao Jesús xraxaon na ixin je'e jinichja ixin ndua je'o tajjua Lázaro. ¹⁴Kuthimejan Jesús nduaxin ndachro ngain na:

—Lázaro undabe'en. ¹⁵Ko ja'an cha'na ixin bari'a nthi'a, ixin ja'naa ja'a ra sithikaon ra ngajin na. Aro chjin ná sitsje'e ná Lázaro.

¹⁶Kuthimejan Tomás, thi banchegi'in na xan Kuata, ndachro ngain icha chujni bakao Jesús:

—Chjin ná kai ixin se'en ná ngain Jesús.

Jesús thi nchexechon chujni

¹⁷Are biji Jesús nthi'a, je'e kui'in ixin Lázaro ubechunda noo ncha'on jixrabaa. ¹⁸Rajna Betania be'e nii kilómetro ngain rajna Jerusalén. ¹⁹Mexinxin tsjé chujni judío bitsje'e Marta ko María ixin binchesuji na nchrii te'i ixin be'en Lázaro, xichoo nchra. ²⁰Are Marta kunu'e ixin Jesús jithii, je'e bachrxjexin nchia ixin bichuenxin Jesús ngatja nthi'a, aro María ndabithu'e ngaxi'in nchia. ²¹Ko Marta ndachro ngain Jesús:

—Nchana, ja suixin rugari'i nthi'i, rugen'a xan chian. ²²Aro jai nuna ixin kain thi Suixin sanchie'e Ndo Dio, je'e ndo ruchjaa ndo.

²³Jesús ndachro:

—Xan choo rukjan xan sechon xan.

²⁴Ko Marta ndachro:

—Ja'an nuna ixin rukjan xan sechon xan are ruxechon kainxin ni ndadige'en, ngain thi ncha'on are ndatsjexin nunthe.

²⁵Ko Jesús ndachro:

—Ja'an thi ruxechunxin kainxin chujni, ko ja'an thi nthakjan na inaa chujni narua. Thi chujni dithikaon na ja'an, maski ndadige'en na, je'e na

ruxechon nā. ²⁶ Ko kain chujni jichon ko dithikaon ngajin na, chujni mee rukjan nā inaa chujni narua ko xru'in ncha'on tsjexin. ¿Adithikaon ji'i?

²⁷ Marta ndachro:

—Nchana, jaan dithika'on ixin Suixin thi Cristo, thi Ndo Dio ndachro ixin rukii ngata'a nunthe ko thi kai Xe'en ndo.

Jesús tsjanga ngakee chinthi'i Lázaro

²⁸ Are Marta juexin ndachro ji'i, kjui bigayee María, ko jimao ndachro ngain María:

—Xi tjaago, nthi'i jii xa ko daya'a xa.

²⁹ Are María kui'in ji'i, jaikua bingathjen ko kjui bitsje'e Jesús.

³⁰ Jesús xra bithu'e ngade'e rajna, thi betanxin Marta. ³¹ Are ni judío bikon nā ixin María jaikua bingathjen ko bachrje, thi ni tate nthi'a ixin jinchesuji nā, rucee nā María ixin xraxaon nā ixin María sarukji ngain thi jixrabaa Lázaro ixin rutsjangaxin xan nthi'a.

³² Are biji María thi jii Jesús, bethuxin ngakee ruthee Jesús, ko ndachro:

—Nchana, ja suixin rugari'i nthi'i, xan chian rugen'a xan.

³³ Are Jesús bikon ixin María ko kain chujni judío bikao tetsjanga nā kai, Jesús bechiin ko anto suji juachjaon kunu'e ngain anseen. ³⁴ Kuthimejan Jesús banchiangi ko ndachro:

—¿Thinoo kjuabaa ra Lázaro? Ko je'e nā ndachro nā:

—Xrakui, sitsje'e.

³⁵ Ko Jesús tsjanga. ³⁶ Ko ni judío ndachro nā:

—Tsjexin ra, kexreen anto thjue'e xa Lázaro.

³⁷ Ko ikanxion nā ndachro nā:

—Xii ji'i binchexrue'en jmakon thi xii bagikon'a, ¿unda xru'in binche'e xa ixin rugen'a Lázaro?

Lázaro xechon

³⁸ Jesús kjan kunu'e juachjaon, ko je'e kunchie'en ngain thi jixrabaa Lázaro, ngain naa thi dikinchrjado'o nā jna ko jiree naa xro. ³⁹ Jesús ndachro:

—Dinthjian ra xro.

Ko Marta, nchri choo Lázaro, ndachro nchra ngain Jesús:

—Nchana, uchunda noo ncha'on jixrabaa xan ko uxra xan.

⁴⁰ Aro Jesús ndachro:

—¿Andathjo'a ixin ja sithikaon ngajin na, ja'a sikon juachaxiin Ndo Dio?

⁴¹ Kuthimejan bintthjian nā xro mee. Ko Jesús tsje'e ngajni ko ndachro:

—Suixin Ndudana, thexruxi'an ixin kui'in thi ja'an ndachrjan.

⁴² Ja'an nuna ixin kainxin ncha'on thi'in thi ja'an ndachrjan, aro ndachrjan ji'i ixin chujni te nthi'i sithikaon nā ixin Suixin rua'an na ja'an.

⁴³ Ko are Jesús juexin ndachro ji'i, je'e kuyao suji:

—¡Lázaro, dachrjexin yaa!

⁴⁴ Ko je'e bachrje ko nguixin ra ko ruthee jisiandajin naa

*Xechon Lázaro
(San Juan 11:44)*

manta, ko ngakon jisia inaa manta. Ko Jesús ndachro:

—Dantsje'e ra manta ko tanchrjanda ra satsji.

**Chujni kjuathexin na
ixin suen na Jesús**

(Mt. 26:1-5; Mr. 14:1-2; Lc. 22:1-2)

⁴⁵Tsjé chujni judío be'e ngain María bithikaon na ngain Jesús ixin thi binche'e je'e. ⁴⁶Aro ikanxion na kjui na ngain xi fariseo ixin kuekiin na xa thi binche'e Jesús. ⁴⁷Kuthimejan xi fariseo ko xi daana thetu'en icha xi daana bayee xa kain chujni nche'e jje ko binthendachro xa:

—¿Ke'e sintho'o ná? ¿Xii ji'i atho tsjé thi na'a dikunxin ni nche'e xa! ⁴⁸Já tsanchrjanda ná

xa xra sinche'e xa jaña, kainxin chujni sithikaon na ngain xa. Ko tsii ni romano ko tsuxanthe na ningua ná ko suen na kain chujni nunthe'a ná.

⁴⁹Aro naa xi daana icha renthe ko baketu'an ngain nano mee bi'in Caifás ko je'e xa ndachro xa:

—Ja'a ra xru'in nu'a ra.

⁵⁰¿Anua'a ra ixin icha jian ixin se'en nakua xii ke se'en kainxin chujni nunthe'a ná?

⁵¹Aro Caifás ndachro'a ji'i ixin je'o xraxaon, thi ku'en ixin je'e kjui xi daana icha renthe ngain nano mee, mexinxin Ndo Dio binchenichja je'e ko jaña nichja ixin Jesús ruge'en ixin chujni judío. ⁵²Ko jeo'a ixin

chujni judío, kai ixin chujni ndo dichjekee nguixin nunthe. ⁵³Ko ngain ncha'on mee kuexinxin kjuathexin ni thetu'an ixin naruguenxon na Jesús.

⁵⁴Mexinxin Jesús ibakji'a ngayee ni judío ko bachrxjin rajna Judea ko sakjui chiaon ngain naa jna xru'in jii, chiaon ngakee rajna di'in Efraín, thi bithu'e je'e kunixin kain chujni bakao.

⁵⁵Are uchiao rukii kiee ni judío di'in pascua, tsjé chujni jejee rajna sakjui na Jerusalén ixin bakuraa na ngain Ndo Dio. ⁵⁶Ko kjuee na Jesús, ko are tate na ngain ni'ngo banchiangi'i choo na:

—¿Ke'e xraxaon ra? ¿Atsii Jesús ngain kai ji'i?

⁵⁷Xi fariseo ko kain xi daana baketu'an ngain icha xi daana ukuetu'an xa ixin kexe'o chujni rukunu'e thino jii Jesús, rukjaago na ixin rutse na Jesús ko rukiaxi'in na.

Naa nchrii kuinthjithe ndaxrajni Jesús

(Mt. 26:6-13; Mr. 14:3-9)

12 ¹Inkjaon ncha'on bithjaan ixin rukii kai di'in pascua, are biji Jesús ngain rajna Betania, thi be'e nchiandu'a Lázaro, thi ndabe'en ko Jesús binchexchon. ²Ko nthi'a binchexjian na thi bineka'o na Jesús are utsukjin. Ko Marta bajon bine na ko Lázaro tabe'e ngain nthanchaon

thi be'e Jesús. ³Kuthimejan María juia'o inchin rio'o litro ndaxrajni dikunchjianxin juxon tsjo di'in nardo, ko ndaxrajni ji'i anto renthe nda. Ko María kuinthjithe nda ruthee Jesús, kuthimejan binchexmanxin kunixin xrajaa. Ko nguixin ngaxi'in nchia kunkaxrajni nda. ⁴Kuthimejan nichja Judas Iscariote, xi tsi'i naa thi bi'in Simón, ko Judas kai kjui naa thi theyoo chujni bakao Jesús ko thi rugajon Jesús ixin rutse na, ko ndachro:

⁵—¿Unda kuchji'a ndaxrajni ji'i ixin anto renthe nda inchin tsjexin dacha naa thi nche'e xra nguixin nano, ko tumi mee nchao rukjengijnanxin ná chujni nua?

⁶Aro Judas ndachro'a ji'i ixin ndua rukaxin juachjaon chujni nua, je'e jaña ndachro ixin je'e naa thi che'e. Ko je'e bechunda thi bengachjian tumii ni bakao Jesús, ko nthi'a bakakua tumi bagunde'e. ⁷Mexinxin Jesús ndachro:

—Tanchrjanda nchra ixin je'e nchra kuenchji'an nchra ndaxrajni ji'i ixin sunda ngain ncha'on ruxrabaa na. ⁸Chujni nua kainxin ncha'on sinthechunda ra na gaya'a ra, aro ja'an kainxin'a ncha'on sari'i gaya'a ra.

Chujni kjuathexin na ixin ruguen na Lázaro

⁹Tsjé chujni judío kunu'e na ixin Jesús be'e ngain rajna

Betania, ko je'e nā binthekji nā nthi'a, aro jeo'a ixin bitsje'e nā Jesús, kai kjui nā ixin bitsje'e nā Lázaro, thi binchexechon Jesús. ¹⁰Aro xi daana baketu'an icha xi daana kjuathexin xa ixin kai naruguenxon xa Lázaro ¹¹ixin thi ku'en Lázaro, tsjé chujni judío ibagithikaon'a nā xi daana ko icha bagithikaon nā Jesús.

Jesús biga'a rajna Jerusalén

(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11;
Lc. 19:28-40)

¹²Tsjé chujni dikji Jerusalén ngain thi kiai di'in pascua, ko nduexin kunu'e nā ixin Jesús rugiji ngain rajna mee.

¹³Mexinxin je'e nā kunchrijin nā kajne ko bichuenxin nā Jesús ngatja nthi'a, ko suji ndachro nā: —Thjengijna ni ra jai, ja'a thi binthanchaon Ndo Dio ko jui'i kunixin juachaxiin ndo, ja'a thi rey thetu'en chujni Israel!

¹⁴Ko Jesús bithja naa kuluchuchjan ko beta'a ba, inchin jitaxin ngain Xruen Ndo Dio:

¹⁵Xraon'a ja'a, rajna Sión;
tsjexin ixin juui thi Rey
thetu'an ja'a

ko jita'a naa kuluchuchjan.

¹⁶Are nakuexinxion, chujni bakao Jesús kuinxin'a nā thi jitu'en ji'i, ko are Jesús sakjui ngajni, kuthimejan kuinxin nā thi jitaxin ngain Xruen Ndo Dio ixin Jesús ruku'en ji'i.

¹⁷Ko kain chujni binthe ngain Jesús, bakekin nā kexreen je'e

kuetu'en Lázaro bachrxjxin chinthi ixin binchexechon ngayexin ni ndadige'en.

¹⁸Mexinxin tsjé chujni bachrje nā bachu'en nā Jesús ngatja nthi'a ixin kunu'e nā thi binche'e ngain Lázaro. ¹⁹Aro xi fariseo ndache choo xa:

—Tsjexin ra, jaña ixru'in sintho'o ná ixin kain chujni saruee nā je'e.

**Kanxion chujni griego
thjee nā Jesús**

²⁰Ngayee chujni kjui Jerusalén ixin banchesaaaya nā ngain kiai, kai be'e nchin ni griego. ²¹Ko chujni te'i kunchie'en nā ngain Felipe, thi juixin rajna Betsaida nunthe'e Galilea, ko binchetse'en nā ñao ko ndachro nā:

—Nthatsa'an ra ñao suixin, rina'o ná sikon nā Jesús.

²²Ko Felipe kjui bindache Andrés, kuthimejan kayui nā bindache nā Jesús. ²³Ko Jesús ndachro:

—Ujuui ncha'on ixin tsusayana ja'an, thi Xii juixin ngajni.

²⁴Ja'an, ndua rindathjo ra ixin ja naa nuatrigo setsingata'a jinche ko sen'a nua, xru'in tsu'en nua, aro ja nua mee ndase'en nua, rukjan suan anto tsjé nuanchjan.

²⁵Thi je'o thjee ixin jian se'e ngata'a nunthe ji'i, ndase'en. Aro thi chujni xraxaon ixin renthe'a ngain nunthe ji'i ko dithikaon na, chujni ji'i rukjan inaa chujni narua. ²⁶Ja chrujan chujni rinao sinche'e xrana, ruruee na, ko thi

ja'an sari'i, nthi'a se'e je'e kai.
Ko thi chujni sinche'e xrana,
Ndudana sinchesaye'e ndo chujni
mee.

Jesús ndachro ixin ndase'en

27'Jai anto suji juachjaon tunu'e
ansenna, ¿Arundathjan Ndudana:
“Tanchrjanda'a na satho
tangi ngain hora ji'i”? ¿Na'i,
ixin mee juixin ja'an! 28Icha
nchao rundathjan: “Ndudana,
jchegundana ixin tsusayaxin!”

Kuthimejan ngajni kui'in ni naa
thee thi ndachro:

—Ja'an ubinthasaya'a, ko
rukjan na sinthaya'a inaa.

29Ko thi tsjé chujni be'e nthi'a
kui'in na tha juixin ngajni
ko ndachro na ixin bathe ko
ikanxion na ndachro na:

—Naa ángel nichjee Jesús.

30Kuthimejan Jesús ndachro
ngain na:

—Thi tha kui'in ra jui'a ixin
ja'an, juii ixin ja'a ra. 31Jai Ndo
Dio sinche'e jié ngain nunthe ji'i,
ko nchiijin thi thetu'an nunthe
ji'i sinchetjaan juachaxiin. 32Ko
are chujni satsiin na na nganito
ntha cruz, ja'an sintha'a ixin
kainxin chujni sithikaon na na
ngajin.

33Ko ja'in kjuaguxin Jesús ixin
kexreen ruge'en. 34Aro chujni
ndachro na ngain Jesús:

—Ja'an ná kuian ná thi jitaxin
ngain ley, ixin Cristo sechon
kainxin ncha'on. ¿Kexreen
ndachruxin ja'a ixin thi Xii
juixin ngajni rugunda rutsiin na

nganito ntha cruz? ¿Ko kensen
mee, thi Xii juixin ngajni?

35Kuthimejan Jesús ndachro
ngain na:

—Xra ikanxion ncha'on se'e
ngaya'a ra xru'i sinthangasa'an
ra, mexinxin dakji ra ngain xru'i
mee. Ko ja'naa rutse'a ra thi
naxin xe'e ixin thi chrji ngain thi
naxin xe'e nue'a thinoo thji. 36Ko
are xra ri'i ngajin ra, inchin xru'i
nchengasaan, dithikaon ra ngain
xru'i, ko rukjan ra xe'en xru'i
nchengasaan.

Ko are juexin ndachro Jesús
ji'i, je'e sakjui ko tabeme'e na.

Chujni judío bithikaon'a na Jesús

37Maski Jesús binche'e ngathexin
kon chujni anto tsjé thi xra na'a
bagikunxin na, aro bithikaon'a na
ngain je'e, 38Ko ja'in bikuenxin thi
dikjin Isaías, thi bagayee juajnee
Ndo Dio, are ndachro:

—Nchana, ¿kensen bithikaon
juajnaa ná?

¿Ko kensen kjuagu'e
juachaxian?

39Aro chujni bithikaon'a na, ixin
kai dikjin Isaías ja'in:

40Ndo Dio banchekajin na
ko banchecha anseen na,
ixin sikunxin'a na kunixin
jmakon na,
ko tsinxin'a na ixin anseen na,
ko tsi'a na ngajin ixin
tsuxrue'en na.

41Isaías ndachro kain ji'i ixin je'e
bikon juachaxiin Jesús, mexinxin
banichja ixin Jesús.

⁴²Ko maski kain ji'i ku'en, tsjé ni judío ko kai tsjé ni baketu'an bithikaon nā Jesús. Aro je'e nā bandachro'a nā ngayee chujni ixin baxraon nā rugengixin nā nā ngain ni'ngo. ⁴³Ixin je'e nā icha bathjue'e nā thi chrjuin banichja chujni ixin je'e nā, ko bagaye'a nā thi chrjuin thixin ngain Ndo Dio.

**Thi nichja Jesús sinche'e
jię ngain chujni**

⁴⁴Jesús nichja suji ko ndachro:
—Thi chujni dithikaon ngajin, jeo'a ngajin dithikaon, kai dithikaon Ndudana thi rua'an na. ⁴⁵Thi dikon na ja'an, kai dikon thi rua'an na. ⁴⁶Ja'an, thi xru'i nchengasaan, jui'i ngata'a nunthe, ko kain thi dithikaon na ja'an, se'a ngain thi naxin xe'e. ⁴⁷Thi chujni thi'in thi ndachrjan ko dithikaon'a, je'a ja'an rintha'a jię ngain chujni mee, ixin ja'an jui'a ixin sintha'a jię ngain chujni nunthe ji'i, ja'an jui'i ixin sinthakjan nā inaa chujni narua. ⁴⁸Thi chujni rinao'a ruena ko dithikaon'a thi ja'an ndachrjan, chujni mee uchunda thi sinche'e jię. Ixin thi ja'an nichja mee thi sinche'e nā jię ngain thi ncha'on are kain ndatsjexin. ⁴⁹Ko ja'an nichja'a inchin ja'on rina'o, Ndudana, ndo rua'an na, kuetunna thi ja'an rundachrjan ko thi ja'an tsjagua chujni. ⁵⁰Ko nuna ixin thi thetu'an Ndudana, mee thi nchekjan ni inaa chujni narua ko xru'in ncha'on tsjexin.

Mexinxin thi ja'an ndachrjan, rindachrjan inchin Ndudana ndachjegin na.

**Jesús kjueen ruthee
chujni bakao**

13 ¹Ko are ujitunchiaon thi kiai di'in pascua, kai Jesús ubenu'e ixin ujitunchiaon thi ncha'on ixin je'e tsinthu'e nunthe ji'i ko satsji ngain Ndudee. Ko je'e anto thjue'e chujni bakao ngain nunthe ji'i ko je'e kjuague nā thi anto thjue'e nā are juexin kain.

²Ko are xra thexin'a jine nā, nchiijin ubake'e ngain anseen Judas Iscariote, xi tsi'i Simón, ixin rugajon Jesús. ³Ko Jesús ubenu'e ixin Ndo Dio, chjee ndo kainxin juachaxin ixin ruketu'an kain thi jii, ko benu'e ixin ngain ndo juixin ko ngain ndo satsji inaa. ⁴Ko Jesús bingathjenxin ngain nthanchaon ko binthjianma luntho jitsaa ko bithedunga naa luntho xemanxin ni. ⁵Kuthimejan kuekia jinda ngain naa chikuthe ko kuexi'in kjueen ruthee ni bakao ko binchexemanxin ruthee nā kunixin luntho jithedunga.

⁶Ko are urukjeen ruthee Pedro, Pedro ndachro:

—Nchana, ¿a suixin sikjeen ruthena?

⁷Jesús ndachro:

—Jai ja'a thinxin'a thi rintha'a, aro kuthimejan tsinxin.

⁸Aro Pedro ndachro:

—Xru'in ncha'on sithunanxin ixin Suixin sikjeen ruthena.

Jesús ndachro:

—Ja situhaxin'a ixin ja'an tsjeen ruthea, ja'a chro'a sari'i ngajin.

⁹ Simón Pedro ndachro:

—Jeo'a ruthena dikjeen; kai dikjeen rana ko jana.

¹⁰ Aro Jesús ndachro:

—Thi chujni nandaa ditsinda je'o rugunda tsjeen ruthee, ixin nguixin urua. Ja'a ra urua ra maski je'a kain ra.

¹¹ Ko je'e ubenu'e kensen rugajon ngain chujni ningaku'en, mexinxin ndachro, kainxin'a ra urua ra.

¹² Ko are ujuexin kjuéen ruthee kain na, je'e kjan betsaá lunthue, ko kjan tabe'e ngain nthanchaon ko ndachro ngain na:

—¿Athinxin ra thi juexin bintha'a ngajin ra? ¹³ Ja'a ra nchegi'in ni ra, “Thi Tjaago” ko “Nchana ná” ko nchao ndachro ra, ixin mee ndua. ¹⁴ Ja ja'an Nchaa ra ko Thi Tjagu'a ra, ko kjuéen ruthea ra, mexinxin kai ja'a ra rugunda tsje'en choo ruthea ra.

¹⁵ Ja'an ukjuagu'a ra kexreen sinche'e ra, nche'e ra xraje'o thi ja'an bintha'a ngajin ra. ¹⁶ Ndua thi rundathjo ra, xru'in thi nche'e xra thetu'an icha ke xi najnii, ko xru'in ni dikao naa juajna icha tsetu'an ke thi rua'an ixin bikao juajna mee. ¹⁷ Ja thinxin ra ji'i Ndo Dio sinthachaon ra are sinche'e ra, thi kuinxin ra.

¹⁸ Ja'an rinichja ji'i aro je'a ixin kain ra, ja'an nuna kensen kuinchiaa. Aro rugunda tsu'en thi jitaxin ngain Xruen Ndo Dio,

thi ndachro: “Thi jine niuthja ngajin na sankaxin na ruthee.”

¹⁹ Jai ndathjo ra ji'i ixin are utsu'en ji'i, ja'a ra sithikaon ra ixin ja'an thi Cristo. ²⁰ Ja'an ndua rindathjo ra, ixin chujni sayée thi ni ja'an rurua'an, kai ja'an sayena na, ko thi sayena ja'an, sayée thi rua'an na ja'an.

Jesús ndachro ixin Judas sajón ngain chujni ningaku'en

(Mt. 26:20-25; Mr. 14:17-21;

Lc. 22:21-23)

²¹ Are Jesús juexin ndachro ji'i, je'e kunu'e naa juachjaon anto suji, ko ndachro:

—Ja'an ndua rundathjo ra ixin naa ra xro te ra nthi'i sajón na ngain chujni ningakunna.

²² Ko chujni bakao Jesús kuexi'in tsje'e choo na aro nue'a na ixin kensen jinichja Jesús. ²³ Naa ni theyoo bakao Jesús, thi anto thjue'e, je'e mee tajikee Jesús.

²⁴ Ko Simón Pedro raa ndachexin thi tajikee Jesús, ixin sanchiangi'i kensen mee. ²⁵ Kuthimejan thi tajikee Jesús banchiangi:

—Nchana, ¿ixin kensen rinichja yaa?

²⁶ Jesús ndachro:

—Thi ja'an ruchja'a rio'o niuthja sinthatjao.

Ko are juexin binchetjao niuthja bajon nio ngain Judas Iscariote, xi tsi'i Simón. ²⁷ Ko are Judas bine niuthja mee, nchiijin icha bixi'in ngain juaxraxauen Judas. Kuthimejan Jesús ndachro:

—Jaikua nche'e thi sinche'e.

²⁸Aro xru'in ni binthe ngain nthanchaon kuinxin na ixin unda jaña ndachro Jesús. ²⁹Aro ixin Judas bakenchji'an tumii ni bakao Jesús, mexinxin kanxion na xraxaon na ixin Jesús chrujan jindache Judas ixin ruke'na thi rugunda ngain kiai o rugajon nchin tumi ngain chujni nua. ³⁰Ko are Judas juexin bine niuthja mee, je'e bachrxexin nthi'a. Ko uthie.

Inaa thi narua kuetu'an Jesús

³¹Are Judas bachrje, Jesús ndachro:

—Jai ja'an, thi xii juixin ngajni, jai tsusayana ko Ndo Dio tsusaye'e ixin ja'an. ³²Ko ja Ndo Dio tsusaye'e ixin ja'an, kai je'e ndo sinche'e ndo ixin tsusayana ja'an, ko utuin sinche'e ndo ji'i. ³³Ja'a ra xan nchinnchinchjan'na, ja'an ndathjo ra ixin ise'a sari'i ngajin ra. Ko ja'a ra tsjee ni ra, aro xraje'o thi ndathjan ni judío, ndathjo ra ja'a ra jai: Ja'a ra chro'a tsji ra thi ja'an tsji. ³⁴Ji'i inaa thi narua rithetu'an ra, ixin ruthjue'e choo ra, jaña inchin ja'an thjua'a ra. ³⁵Ja ndua ruthjue'e choo ra, jaña kain chujni tsunu'e na ixin ja'a ra ndua chujni ruena.

Pedro rundachro ixin chunxin'a Jesús

(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31;
Lc. 22:31-34)

³⁶Simón Pedro banchiangi'i Jesús:
—Nchana, ¿thinoo sekji?

Ko Jesús ndachro:

—Thi ja'an tsji jai, ja'a chro'a rurue'na, aro kuthejan nchao rurue'na.

³⁷Kuthimejan ndachro Pedro:

—Nchana, ¿unda chro'a rurua'a jai? Ja'an nchao se'en na ixin suixin.

³⁸Jesús ndachro:

—¿Andua se'en ixin ja'an? Ja'an ndua rindathjo ixin xra rutsje'a kunthaxichia ko ja'a uninxin nthi'a rundachro ixin chunxin'a na.

Je'o Jesús thi dikao ni ngain Ndo Dio

14 ¹Tsje'a ncha'on batho ko Jesús ndachro ngain chujni bakao:

—Ta'a ra juachjaon ko chunthia ra Ndo Dio ko kai chunthia ni ra ja'an. ²Ko ngain nchiandu'a Ndudana anto tsjé thi sinthe ra jii, ja je'a jaña rukji, ja'an urundathjo ra. Mexinxin ja'an tsji sinthachjian thi sinthe ra. ³Ko are utsjexin sinthachjian, rukjan na si'i inaa ko satsji ra ngajin ixin thi ja'an sari'i, kai ja'a ra sinthe ra. ⁴Ja'a ra unu'a ra thinoo tsji, ko uchunxin ra nthi'a rurue'e ra.

⁵Ko Tomás ndachro:

—Nchana ná, nuna'a ná thinoo sekji, ¿kexreen uchunxinxin ná nthi'á?

⁶Jesús ndachro:

—Ja'an thi nthi'á na, ko thi ndua, ko thi nchegechon ni ko xru'in kensen nchao tsii ngain

Ndudana ja je'a ixin ja'an.

⁷Ja uchunxin ni ra ja'an, kai uchunxin ra Ndudana, ko jai uchunxin ra ndo ixin ubikon ra ndo.

⁸Felipe ndachro:

—Nchana, tjagu'na ni ra ndo, ko kunixin ma'o usithika'on ná.

⁹Jesús ndachro:

—Felipe, utsjé ncha'on ri'i ngajin ra, ko ¿xra chunxin'a na? Thi chujni bikon na ja'an, kai bikon Ndudana. ¿Unda xra ndachro: “Tjagu'na ra ndo”?

¹⁰¿Adithikaon'a ixin ja'an ri'i ngain Ndudana ko je'e ndo jii ndo ngajin? Kain thi ja'an rindathjo ra, rindathjo'a ra inchin ja'on rina'o, Ndudana, ndo jii ngajin, je'e ndo, ndo nche'e ndo kain. ¹¹Dithikaon ni ra ixin ja'an ri'i ngain ndo ko je'e ndo jii ndo ngajin na, ja je'a jaña, dithikaon ni ra ixin thi dikon ra ntha'a. ¹²Ja'an ndua rindathjo ra, thi chujni dithikaon ngajin, kai sinche'e na thi ja'an ntha'a, ko xra icha yeye thi sinche'e na ixin ja'an tsji ngain Ndudana. ¹³Ko kain thi sanchie'e ra Ndudana kunixin juachaxinna, ja'an ruchja'a ra ixin Ndudana tsusaye'e ndo ixin thi ja'an ntha'a. ¹⁴Ja chrujan sanchia ra kunixin juachaxinna, ja'an sintha'a.

**Jesús ndachro ixin
rurua'an Espíritu Santo**

¹⁵Ja thjue'na ni ra, dithikaon ra thi ja'an rithetu'an. ¹⁶Ko

ja'an sinthatsaan ñao Ndudana ixin rurua'an ra ndo inaa thi tsjengijna ra ko se'e kainxin ncha'on ngajin ra. ¹⁷Ko mee Espíritu Santo, thi tjaago thi ndua, ko chujni dithikaon'a ngajin chro'a sayée na Espíritu ji'i ixin dikon'a na ko chunxin'a na. Aro ja'a ra, jaan chunxin ra je'e ixin jii ngajin ra ko kainxin ncha'on se'e ngajin ra. ¹⁸Ja'an tsinhua'a ra ja'o ra, ja'an rukjan na si'i ngajin ra. ¹⁹Tuin, chujni isikon'a na na ja'an, aro ja'a ra sikon ni ra, ko ixin ja'an richon kai ja'a ra sinthechon ra. ²⁰Ngain ncha'on mee ja'a ra tsunu'a ra ixin ja'an ri'i ngain Ndudana, ko ja'a ra te ra ngajin, ko ja'an ri'i ngajin ra. ²¹Thi chujni chunxin ko dithikaon thi ja'an thetu'an, chujni mee thi thjue'na, ko thi thjue'na kai Ndudana ruthjue'e ndo, ko kai ja'an ruthjuaa ko ruxraago na ngain chujni mee.

²²Kuthimejan inaa Judas, je'a thi Judas Iscariote, ndachro:

—¿Unda je'o ruxraago suixin ngajin ná ko je'a ngain icha chujni?

²³Jesús ndachro:

—Thi chujni thjue'na sithikaon thi ja'an ndachrjan, ko Ndudana ruthjue'e ndo, ko si'i ná sinthe ná ngain chujni mee. ²⁴Thi chujni thjuena'a, chujni mee dithikaon'a na thi ja'an ndachrjan, ko thi juajna ja'an ndachrjan je'a juajnana, mee juajnee Ndudana thi rua'an na.

²⁵Ja'an rindathjo ra kain ji'i, ixin xra ri'i ngajin ra, ²⁶Aro

Espíritu Santo, thi rurua'an Ndudana kunixin juachaxinna, mee thi tsjengijna ra, ko tsjagu'a ra kain thi ndua ko sinthaxraxaon ra kain thi ja'an ndathjo ra.

²⁷'Ja'an tsinhua ngajin ra thi chrjuin tunu'e ansean ra. Aro je'a inchin chrjuin tunu'e anseen chujni nchexruxi'in thi jian'a jii ngata'a nunthe ji'i. Mexinxin ta'a ra juachjaon ko xraon'a ra. ²⁸Ja'a ra ukui'in ra are ja'an ndachrjan ixin ja'an satsji, aro rukjan na ngajin ra inaa. Jā thjue'na ra, ja'a ra rucha'a ra ixin ja'an satsji thi jii Ndudana ixin je'e ndo icha jié juachaxin chunda ndo ke ja'an.

²⁹Ja'an urindathjo ra kain ji'i ko are siku'en, ja'a ra sithikaon ra.

³⁰'Ichro'a rundathjo ra icha, ixin ujuii thi thetu'en chujni dithikaon'a ngajin. Maski je'e xru'in juachaxin chunda ixin tsetunna. ³¹Aro chujni nguixin nunthe rugunda tsunu'e nā ixin ja'an thjuaa Ndudana ixin ja'an ntha'a je'o thi je'e ndo kuetunna ndo. Ko dingathjen ra ko satsjixin ná nthi'i.

Jesús thi ndua ntha uva

15 ¹Ja'an thi ndua ntha uva, ko Ndudana thi nche'e xra ngain ntha. ²Ko kain chaan ntha uva dajon'a thuchjuin, Ndudana tsunchrijin ntha, ko kain chaan ntha dajon thuchjuin Ndudana sincherua ntha ixin sajón ntha icha thuchjuin. ³Ko ja'a ra ukurua ra

*Jesús thi ndua ntha uva
(San Juan 15:1)*

ixin thi juajna ja'an kjuagu'a ra. ⁴Ko dinthe ra ngajin na ko ja'an sari'i ngajin ra. Jañaan inchin naa chaan ntha uva chro'a sajón thuchjuin, jā jitsexin'a nganito ntha jieto, jañaan ja'a ra kaxon chro'a sinche'e ra thi jian, jā sinthe'a ra ngajin.

⁵'Ja'an ntha uva na ko ja'a ra chaan ntha, ko thi chujni de'e ngajin na ko ja'an ngain je'e, je'e dajon tsjé thuchjuin, aro jā sachrjendana ni ra xru'in sinche'e ra. ⁶Ko thi de'a ngajin na, je'e xraa chaan ntha xru'in xree ke ndadanka nā ko dixema, ko thjejo nā ko tja nā ngathe xru'i ixin che ntha.

⁷Ko jā sinthe ra ngajin ko thi ndathjo ra se'e ngain ansean ra, nchao danchia ra kain thi sinoa ra ko sayé'e ra. ⁸Ko Ndudana tusaye'e ndo are ja'a ra dajon ra tsjé thuchjuin, ko tjaago ra jian ixin ndua ja'a ra ruena ni ra. ⁹Jañaan inchin Ndudana thjue'na ndo, jañaan kai thjua'a ra, mexinxin thinthue'a ra thi ja'an anto thjua'a ra. ¹⁰Jā dithikaon ra thi ja'an thetu'an ra, yaa ruchro ixin ja'a ra thinthue'a ra thi ja'an

thjua'a ra, jaña in chin ja'an dithika'on thi thetunna Ndudana ko je'e ndo thjue na ndo.

¹¹'Ja'an ndathjo ra kain ji'i ixin rucha'a ra in chin cha'na ja'an, ko ruxethjakin thi rucha'a ra. ¹²Ko ji'i thi thetu'an ja'an, ixin ruthjue'e choo ra, in chin ja'an thjua'a ra. ¹³Ko thi anto thjue'e choo ni, mee xraago are xrajon ni se'en ni ixin thi jian xrakao ni. ¹⁴Ja'a ra chujni jian dakji'an, ja sithikaon ra thi ja'an thetu'an. ¹⁵Ja'an isinthagin'a ra ni nche'e xrana ixin thi nche'e xra nue'a ke'e nche'e xi najnii. Aro ja'an nthagi'in ra chujni jian dakji'an ixin kain thi kuian ngain Ndudana, ja'an binthanu'a ra. ¹⁶Ja'a ra kuinchia'a ni ra, ja'an thi kuinchia'a ra ja'a ra ko kuetu'an ra thji ra ko nche'e ra xraa chaan ntha uva dajon tsjé thuchjuin, ko thuchjuin mee see tsunchrje'en tho. Ko jaña kain thi sanchie'e ra Ndudana kunixin juachaxinna, je'e ndo ruchjaa ra ndo. ¹⁷Ko ji'i thi ja'an thetu'an ra: Thjue'e choo ra.

**Chujni ningaku'en na
Jesús kunixin chujnii**

¹⁸'Ja chujni nunthe ji'i, thi ni dithikaon'a ngajin na ningaku'an ra, xraxaon ra ixin ja'an icha sa'o baningakunna na ke ja'a ra. ¹⁹Ko ja rukji ra chujni dithikaon'a ngajin na, chujni jaña nche'e ruthjua'a ra na in chin thjue'e na chujnii na, aro ja'a ra ije'a chujni yaa, ixin ja'an kuinchia'a

ra ixin sithikaon ra, mexinxin chujni dithikaon'a ningaku'an ra na. ²⁰Xraxaon ra thi ja'an ndathjo ra: "Thi nche'e xra thetuan'a icha ke xi najnii." Ja ja'an ningakunna na, kai ja'a ra runingaku'an ra na, ko ja kui'in na thi ja'an ndathjan na kai tsi'in na thi ja'a ra rundache ra na.

²¹Ko jamee sintha'a ra na ixin ruena ni ra ja'an, ko jaña nche'e na ixin chunxin'a na thi rua'an na ja'an.

²²'Ja ruji'a ja'an ko xru'in rundathjan na, xru'in thi jian'a ruchunxin na. Aro jai ixru'in rundachro na ixin nche'e na thi jian'a ²³ixin thi chujni ningakunna, kai ningaku'en na Ndudana. ²⁴Ko ja xru'in ncha'on runtha'a ngayee na thi xru'in inaa chujni nche'e, je'e na ruchunxin'a na thi jian'a, aro je'e na ubikon na kain thi bintha'a, ko maski jamee, xra ningakunna na ja'an ko ningaku'en na Ndudana. ²⁵Aro ji'i tu'en ixin ruxethjakin thi jitaxin ngain ley chunda na, ko ja'in ndachro: "Baningakunna na ko xru'in banthakian na."

²⁶'Ja'an rurua'an je'e thi tsjengijna ra ko thi dantsje'e juachjaon ngain ansean ra. Je'e mee thi Espíritu thixin ngain Ndudana ko tjaago thi ndua. Ko Espíritu mee thi sinthakua'an ra thi ndua ixin ja'an. ²⁷Ko kai ja'a ra runichja ra ixin ja'an, ixin ja'a ra binthe ra ngajin are nakuexianxion kain xra.

16 ¹Ko Jesús ndachro ngain chujni bakao:

—Kain ji'i ndathjo ra ixin tsinthue'a ra thi chunthia ni ra. ²Ixin chujni sengixin ra na ngain ni'ngo, ko tsii ncha'on are kexe'o chujni nasuexon ra na ixin ruxraxaon na ixin jañaá tenchesaye'e na Ndo Dio. ³Ko ja'in sinche'e na ixin je'e na chunxin'a na na ja'an ko chunxin'a na Ndudana. ⁴Ja'an rindathjo ra kain ji'i ixin are tsii ncha'on mee, ja'a ra ruxraxaon ra ixin ja'an undathjo ra kain ji'i.

Thi nche'e Espíritu Santo

'Ja'an ndathjo'a ra kain ji'i are sa'o ixin ja'an xra bari'i ngajin ra. ⁵Aro jai ja'an rukjan na ngain thi rua'an na, ko xru'in ra xro danchiangina ni ra: “¿Thinoo sekji?” ⁶Aro ixin nchingo ndathjo ra ji'i, ja'a ra anto ndabinthechi'in ra ngain ansean ra. ⁷Aro ndua rindathjo ra, icha jian ixin ja'a ra, ja ja'an satsji. Ixin ja satsji'a, tsi'a Espíritu Santo ixin tsjengijna ra, aro ja satsji, ja'an rurua'an tsii ngajin ra. ⁸Are Espíritu Santo tsii, je'e sinchegikon chujni ixin kensen jinche'e thi jian'a, ko sinchegatsuan na thi jian ko sinchekunu'e na kensen sayée jie sinche'e Ndo Dio. ⁹Ko chujni tsunu'e na ixin tenche'e na thi jian'a ixin dithikaon'a na na ja'an, ¹⁰ko chujni tsunu'e na thi nthi'á jian ixin ja'an satsji thi jii Ndudana, ko ja'a ra isikon'a

ni ra. ¹¹Ko chujni tsunu'e na ixin Ndo Dio sinche'e jie ngain na ixin nchiijin thi thetu'en na ugue'en jie.

¹²'Ko xra tsjé jii thi rundathjo ra, aro ja'a ra chro'a tsinxin ra jai. ¹³Aro Espíritu Santo, thi nichja thi ndua, tsii ko je'e tsjagu'a ra kain thi ndua ixin je'e runichja'a inchin je'e rinao, je'e rundachro je'o thi tsi'in ngain Ndudana ko je'e sinthanu'a ra kain thi siku'en. ¹⁴Ko je'e sinchesayana ixin je'e sinthagatsuan ra kain thi ndua sayée ixin ja'an. ¹⁵Kain thi chunda Ndudana kai ja'an thetu'an, mexinxin ja'an ndachrjan ixin Espíritu Santo sayée thi ja'an chunda ko sinthagatsuan ra.

Satho juachjaon ko tsii thi chrjuin tunu'e anseen ni

¹⁶'Ise'a ko ja'a ra isikon'a ni ra, aro se'a ko rukjan ra sikon ni ra inaa.

¹⁷Kuthimejan kanxion chujni bagakao Jesús banchiangi'i choo na ko ndachro na:

—¿Ke'e ruchro: “Thi ise'a ko isikon'a ni ra, aro se'a ko rukjan ra sikon ni ra inaa”, ko kai are ndachro, “ixin ja'an satsji ngain Ndudana”?

¹⁸Ko xrandachro na:

—¿Ke'e ruchro thi “ise'a”? Ixin ja'an ná nuna'a ná ixin ke'e jinichja.

¹⁹Jesús kunu'e ixin je'e na binao na ruganchiangi'i na ke'e

ruchro ji'i, ko Jesús ndachro ngain na:

—¿A xra tedanchiangi'i choo ra, ixin ndachrjan: “Ise'a ko isikon'a ni ra, aro se'a ko rukjan ra sikon ni ra inaa”? ²⁰Ja'an ndua rindathjo ra, ixin ja'a ra rutsjanga ra ko tsa ra juachjaon ko chujni dithikaon'a ngajin na ruchee na. Maski ja'a ra sinthechi'in ra, aro thi techi'in ra ndarukjan thi anto ruchee ni. ²¹Are naa nchrii utunkji'i xe'en, thiin nchra ixin utsunkji'i xan, ko are utunkji'i xan, ndatjañe'e nchra thi kuiin nchra, ixin anto chee nchra ixin guan naa xan xichjan. ²²Xraje'o jaña'a jitu'an ra jai ixin techi'in ra, aro ja'an rukjan na ko sikon ra, ko ja'a ra rucha'a ra, ko xru'in kensen santsja'a ra thi rucha'a ra yaa.

²³Ngain ncha'on mee ixru'in sanchiangi'na ni ra. Ja'an nduaxin rundathjo ra ixin kain thi sanchie'e ra Ndudana kunixin juachaxinna, jaan ruchjaa ra ndo. ²⁴Ko ja'a ra xra xru'in danchia ra kunixin juachaxinna; danchia ra ko sayé'e ra, ko jaña'a ruxethjaxin thi rucha'a ra.

**Jesús bacha ngain kain
thi jian'a jii ngata'a nunthe**

²⁵Ja'an ndathjo ra jai kunixin tsjé thi baku'en ko je'a jian thinxin ra, aro tsii ncha'on are ja'an irundathjo'a ra kunixin thi baku'en, ixin ja'an rundathjo ra thi jian tsinxin ra ixin Ndudana. ²⁶Ngain ncha'on mee

ja'a ra sanchia ra ngain Ndo Dio kunixin juachaxinna, ko ja'an rindachrjan'a ixin ja'an thi sinthatsaan ñao Ndudana ixin ja'a ra, ²⁷ixin je'e ndo thjua'a ra ndo, ixin ja'a ra thjuena ni ra ko bithikaon ra ixin ja'an juixin ngain ndo. ²⁸Ja'an juixin ngain Ndudana ko jui'i ngata'a nunthe ji'i, aro jai tsinhua nunthe ixin sarukjan na ngain Ndudana.

²⁹Ko chujni bagakao Jesús ndachro na:

—Anchee, thianxin ná thi rinichja, ko irinichja'a ixin thi baku'en. ³⁰Anchee, thianxin ná ixin Suixin nu'a kain, ko irugunda'a ixin inaa chujni sanchiangi'a na, mexinxin dithika'on ná ixin Suixin juixin ngain Ndo Dio.

³¹Jesús ndachro ngain na:

—¿Anchee audithikaon ni ra?

³²Tsje'e ra, ujuii ncha'on ixin ja'a ra ruchjeke'e ra ko satsji ra thi ja'a ra sinao ra, ko tatsinhuna ni ra ja'on. Aro jaon'a ri'i, ixin Ndudana jii ndo ngajin na.

³³Ja'an rindathjo ra kain ji'i ixin chrjuin tsunu'e ngain ansean ra ixin ja'a ra te ra ngajin. Ixin ngain nunthe ji'i sinthechunda ra juachjaon, aro cha'a ra, ixin ja'an kuixinna ngain thi thetu'an nunthe ji'i.

**Jesús nchetse'en ñao Ndo
Dio ixin chujni bakao**

17 ¹Are Jesús juexin ndachro kain ji'i, je'e tsje'e ngajni ko ndachro:

—Suixin Ndudana, ubinkee horana, ko nchesayana ja'an thi Xa'an ixin ja'an kai sinthasaya'a.

²Suixin chjana juachaxin ixin tsetu'an ngain chujni jii nguixin nunthe, ko sinthakjan na inaa chujni narua ko xru'in ncha'on se'en na ixin Suixin bechjana na.

³Ko thi rukjan na inaa chujni narua ko xru'in ncha'on se'en na, ji'i tsu'en are satsuan na Suixin, thi ndua nakuaxinxon Ndo Dio, ko ja'an thi Cristo, thi Suixin rua'an nthi'i ngata'a nunthe.

⁴Ja'an binthasaya'a Suixin nthi'i ngata'a nunthe, ko juena bintha'a thi Suixin kuetunna.

⁵Ko jai nchesayana ngathexin kon Suixin, ko chjana xraje'o juachaxin barichunda ngajin are xrabe'a nunthe.

⁶Thi chujni Suixin kuinchie'e nthi'i ngata'a nunthe, ko bechjana, ja'an binthagatsuan na kensen Suixin. Ko ni te'i kjuu chujnia, ko Suixin bechjana na ko je'e na bithikaon na juajnaa Suixin. ⁷Ko jai unu'e na ixin kainxin thi Suixin bechjana, juixin ngajin. ⁸Ko ja'an chja'a na juajna Suixin bechjana, ko je'e na bayee na juajna, ko kuinxin na jian ixin ja'an bachrxjexin ngajin ko bithikaon na ixin suixin rua'an na.

⁹Ja'an nthatsa'an ñao ixin je'e na, ja'an rinthatsan'a ñao ixin kainxin chujni jii ngata'a nunthe, ja'an rinthatsa'an ñao ixin chujni Suixin bechjana, ixin chujni mee chujnia Suixin. ¹⁰Kain chujnina

kai chujnia Suixin, ko ja'an kusayana ixin je'e na.

¹¹Ja'an ise'a sari'i nthi'i ngata'a nunthe ixin rukjan na ngajin Suixin, ndo thjen ngajni, aro je'e na sithu'e na nthi'i ngata'a nunthe. Nthatsa'an ñao, darinda na kunixin juachaxian, ixin je'e na kainxin ncha'on ruxraxaon na inchin nakua chujni, jañaan inchin Suixin ko ja'an, nakua ná. ¹²Ko kain ncha'on bari'i ngain na, ja'an barinda na kunixin juachaxian, ko barinda na jian ko xru'in ni bitjaan, je'o bitjaan thi bikininxin rugitjaan, ixin jañaan xethjaxin thi Xroon dikjin na juajnaa Suixin.

¹³Aro jai rukjan na ngajin ko rindachrxjan ji'i ixin xra ri'i nthi'i ngata'a nunthe ko ruche'e na inchin ja'an cha'na. ¹⁴Ja'an chja'a na juajnaa Suixin, aro chujni dithikaon'a ngajin ningaku'en na chujnia ná, ixin chujnia ná ije'a nunthe ji'i na, jañaan inchin ja'an je'a nunthe ji'i na. ¹⁵Ja'an rinthatsan'a ñao ixin satsjiuxin na nunthe ji'i, je'o rinthatsa'an ñao ixin thjengijina na ko tanchrxjanda'a na ixin nchiijin sincheye'e na. ¹⁶Ko je'e na, ije'a nunthe ji'i na, inchin ja'an kai je'a nunthe ji'i na.

¹⁷Dantsjendaxin na ngain kain thi jian'a kunixin thi ndua Suixin ndachro, ixin juajnaa Suixin mee thi ndua. ¹⁸Jañaan inchin Suixin rua'an na ngayee chujni nunthe ji'i, kai jañaan ja'an rurua'an

nā ngayee chujni nunthe ji'i.

¹⁹Ko ixin je'e nā, ja'an rintha'a je'o inchin Suixin rinao, ko kai je'e nā jaña sinche'e nā ixin chunxin nā thi ndua.

²⁰'Aro jeo'a rinthatsa'an ñao ixin ni kuinchie'e, kai nthatsa'an ñao ixin chujni sithikaon na nā ja'an, are ni kuinchie'e tsjaago nā juajnaa Suixin. ²¹Ko kain nā tsato choo nā ko ruxraxaon nā xraa nakua chujni, jaña inchin Suixin ko ja'an nakua ná, ko kai je'e nā sinthe nā ngajin ná, ko jaña sithikaon kain chujni ixin Suixin berua'an na nthi'i ngain nunthe. ²²Ja'an uchja'a nā juachaxin inchin juachaxin bechjana Suixin, ixin tsato choo nā ko ruxraxaon nā xraa nakua chujni, inchin Suixin ko ja'an nakua ná. ²³Ja'an ri'i ngain nā, ko Suixin ri'i ngajin na, ko nthatsa'an ñao chje'e nā juachaxin rukjan nā xraa nakua chujni, ixin chujni te nguixin nunthe tsunu'e nā ixin Suixin rua'an na, ko tsunu'e nā ixin Suixin thjue'e nā inchin thjue'na ja'an.

²⁴'Suixin Ndudana, ja'an rina'o ixin chujni bechjana sinthe nā thi ja'an sari'i ixin je'e nā sikon nā thi jié juachaxin Suixin bechjana, ixin Suixin bethjue'na icha sa'o ke are nakuexinxon kunchjian nunthe. ²⁵Ndudana, Suixin anto jian, aro chujni nunthe ji'i chunxin'a nā Suixin, ja'an chunxin Suixin, ko chujni kuinchie'e kuinxin nā ixin

Suixin rua'an na. ²⁶Ko ja'an banthakianxin nā kensen Suixin, ko xra sinthagatsuan nā icha ixin Suixin, ixin thi anto thjue na ja'an, se'e ngain nā ko ja'an sari'i ngain nā.

Tse nā Jesús

(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50;

Lc. 22:47-53)

18 ¹Ko are Jesús juexin nichjee Ndo Dio, je'e ko chujni bakao bathujin nā jinda jithinga di'in Cedrón, ko tuenxin jinda ji'i, jii naa jngi diginga ntha thuchjuin ko nthi'a biga'a Jesús ko chujni bakao. ²Ko Judas, thi bindachro ixin rutse nā Jesús, je'e kai bechunxin jngi mee ixin tsjé nthi'a Jesús bikao nā nthi'a. ³Mexinxin Judas bijikao anto tsjé xi soldado, ko kanxion xi bagenda ni'ngo, xi rua'an xi daana icha renthe ko xi fariseo, ko bijikao xa ngain jngi mee candil, kanxion ntha dichjee xa xru'i ko thi rukjayaxin xa. ⁴Aro Jesús ubenu'e kain thi je'e ruku'en, mexinxin bachrjegexin ni bakao ko bigetan xii binthekii ngatja nthi'a ko ndachro ngain xa:

—¿Kensen tethjee ra?

⁵Ko je'e xa ndachro xa:

—Tethjee ná Jesús thi juixin Nazaret.

Ko Jesús ndachro:

—Ja'an thi di'in na Jesús.

Ko Judas, thi bindachro ixin rutse nā Jesús, xrabe'e nthi'a kai.

⁶Ko are Jesús ndachro: “Ja'an thi di'in na Jesús”, je'e nā

ngaxinto na ko bintahji na ngata'a nunthe. ⁷Mexinxin Jesús kjan banchiangi inaa:

—¿Kensen tethjee ra?

Ko je'e xa ndachro xa:

—Jesús thi juixin Nazaret.

⁸Ko Jesús ndachro inaa ngain xa:

—Undathjo ra ixin ja'an thi di'in na Jesús. Ko ja tethjee ni ra ja'an, tanchrjanda ra chujni te'i satsji na.

⁹Ko ja'in bikuenxin thi je'e ndachro: “Suixin Ndudana, thi chujni Suixin bechjana, xru'in ni binthatjaan.” ¹⁰Kuthimejan Simón Pedro bantsje naa chia taade ko kunchrji'in ndatsjon rajianxiin naa thi xii bi'in Malco, ko xii mee naa xi nche'e xree xi daana icha renthe. ¹¹Aro Jesús ndachro ngain Pedro:

—Thenchji'an chia taade. Ja Ndudana jitanchrjanda na satho thi anto tangi tsunna ji'i, ¿asatho'a thi anto tangi tsunna ji'i?

Jesús ngathexin kon Anás

(Mt. 26:57-58; Mr. 14:53-54;

Lc. 22:54)

¹²Kuthimejan kain xi soldado, ko xi thetu'en xa ko xi baginthenda ni'ngo tse na Jesús ko kuia na. ¹³Ko sa'o sabikao na Jesús ngain nchiandu'a Anás, thi kai ndo nchee Caifás, ko Caifás kjui thi daana icha renthe ngain nano mee. ¹⁴Ko Caifás ji'i thi ndachro ngain chujni judío ixin icha jian nakua xii se'en ixin kainxin chujni judío.

Pedro ndachro ixin je'e chunxin'a Jesús

(Mt. 26:69-70; Mr. 14:66-68;

Lc. 22:55-57)

¹⁵Simón Pedro ko inaa chujni bakji ngain na teruee na Jesús. Ko thi daana icha renthe bechunxin thi inaa chujni bikao Simón Pedro, mexinxin kuajanda bixi'in ngain patieue Anás. ¹⁶Ko Pedro ndabithu'e ndujaxin. Aro bahrje thi bikao Simón Pedro ixin nichjee nchri jinda thi dixinxin na patio ixin kuajanda nchra bixi'in Pedro. ¹⁷Kuthimejan thi nchrii mee banchiangi'i nchra Pedro, ko ndachro nchra:

—¿Aje'a ja'a kai naa chujni xrakao xii ji'a?

Pedro ndachro:

—Na'i, je'a ja'an.

¹⁸Ko are mee anto kin, mexinxin kanxin xi nche'e xree Anás ko xi bagenda ni'ngo dikjaaga xa xru'i, ko nthi'a tatengathjen xa texixru'e xa, ko Pedro kai jixixru'e ngayee xa chrika xru'i mee.

Anás binchekendue'e ñao Jesús

(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64;

Lc. 22:66-71)

¹⁹Ko Anás, xi daana icha renthe kuexi'in banchiangi'i xa Jesús ixin kekaa chujni bakao ko ke'e banchekue'en chujni.

²⁰Jesús ndachro:

—Ja'an nichja ngathexin kon kainxin chujni. Kainxin ncha'on bintahkuaan chujni ngain ni'ngo

ko ngain ni'ngo icha renthe thi xrathe kainxin chujni judío. Ko ja'an je'a jimao nichja. ²¹ ¿Unda danchiangina ja'an? Danchiangi'i chujni kui'in thi ja'an ndachrjan ko je'e nā rundathjo nā ke'e ndathjan nā, ixin je'e nā nu'e nā thi ja'an ndachrjan.

²² Are Jesús ndachro ji'i, naa xi denda ni'ngo xrangii xa naa thon ru'a Jesús ko ndachro xa:

—¿Unda jaña dathe'e xi daana icha renthe?

²³ Ko Jesús ndachro ngain xa:

—Ja chrujan thi jian'a ndachrjan, ndachjejin na thi jian'a mee, aro ja ndachrjan jian, ¿unda dintja na?

²⁴ Kuthimejan Anás rua'an Jesús ngain Caifás, thi daana icha renthe, ko Jesús xra bechria.

Pedro ndachro inaa ixin chunxin'a Jesús

(Mt. 26:71-75; Mr. 14:66-72; Lc. 22:58-62)

²⁵ Ko Pedro xra tajingathjen ixin jixixru'e are banchiangi'i nā inaa:

—¿Aje'a ja'a naa thi chujni bakao xii ji'a?

Ko Pedro ndachro:

—Na'i, je'a ja'an.

²⁶ Kuthimejan naa thi nche'e xree Anás, naa thi xra ichoo thi chrijin ndatsjuen, ndachro ngain Pedro:

—¿Nchingo ja'a kai bikon ngain xii yaa, nthi'a ngaga'a ntha thuchjuin?

²⁷ Pedro ndachro inaa ixin na'i, ko are juexin nichja tsje kunthaxichia.

Jesús ngathexin kon Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5; Lc. 23:1-5)

²⁸ Kuthimejan ngain nchiandu'a Caifás bantsjexin nā Jesús ixin bikao nā ngain nchia nchexin jiē xi gobernador. Ko ukuexi'in bingasaan ko chujni judío bixin'a nā ngain nchia duanxin jiē, ixin ja rugixi'in nā urukunu'e nā ixin ithjua'a nā ko ichro'a rujine nā ngain kiai pascua. ²⁹ Mexinxin Pilato bachrje ko biganchiangi'i nā:

—¿Ke'e jian'a tjangixin ra xii ji'i?

³⁰ Je'e nā ndachro nā:

—Ja xii ji'i rukji'a naa chujni nche'e jian'a, ja'an ná rujikian'a ná xa ngajin.

³¹ Aro Pilato ndachro ngain nā:

—Sathji'o ra xa, ko ja'a ra nche'e ra jiē inchin thetu'an ley chunda ra.

Chujni judío ndachro nā:

—Aro ja'an ná chujni judío ná ko xru'in juachaxin chunda ná ixin nasuexon ná chujni.

³² Ko jaña biku'en thi ndachro Jesús, ixin kexreen ruge'en.

³³ Pilato kjan bixi'in ngain thi nchexin jiē ko bayē Jesús ko banchiangi'i:

—¿Aja'a thi Rey thetu'en chujni judío?

³⁴ Jesús ndachro:

—¿Aja'o xraxaon thi danchiangina ji'i, o chrujan chujni ndathjo ixin ja'an thi rey na?

³⁵Pilato ndachro:

—¿Atuenao ixin ja'an judío na? Chujnia ko xi daana thetu'an ngain icha xi daana, ni mee ni bikoo nthi'i. ¿Mee ke'e binche'e?

³⁶Ko Jesús ndachro:

—Thi ja'an thetu'an je'a nthi'i ngata'a nunthe. Jã rukethu'an nthi'i, chujni ruena rukjengijna na ko rukajanda'a nã ixin rutsena chujni judío. Aro thi ja'an thetu'an je'a ngata'a nunthe ji'i.

³⁷Ko Pilato ndachro:

—¿A ja'a thi rey remee?

Jesús ndachro:

—Jaan, ja'an rey na inchin ja'a ndachro. Ja'an mee kunkjinanxin ko jui'i ngata'a nunthe ji'i ixin banichja thi ndua. Kain chujni dithikaon thi ndua, je'e nã thi'in nã thana.

³⁸Pilato ndachro ngain Jesús:

—¿Kexe'e thi ndua mee?

Pilato kuanchrjanda buen nã Jesús

(Mt. 27:15-31; Mr. 15:6-20;

Lc. 23:13-25)

Ko are juexin ndachro ji'i, bahrje inaa ixin bindache chujni judío:

—Ja'an xru'in thi jian'a dithja ngain xii ji'i. ³⁹Aro ja'a ra ngain kiai pascua kukua'an ra thetunna ra ixin tsanchrjanda kexe'o thi teaxi'in ngain ndu'a xiiso. ¿Arinao ra tsanchrjanda thi Rey thetu'en chujni judío?

⁴⁰Kuthimejan kainxin nã kjan kuyao nã ko ndachro nã:

—¿Xii yaa na'! ¡Icha jian tanchrjanda Barrabás!

Ko Barrabás kjui naa thi che'e.

19 ¹Kuthimejan Pilato kuetu'an bintja nã Jesús. ²Ko xi soldado kuaa xa

© 1996 David C. Cook

Chujni banchia be'en Jesús
(San Juan 19:2)

©2016 Wycliffe Bible Translators, Inc

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/mx/>

ntha ncha'a ko binchekjinga xa jaa Jesús ko bincengaa xa naa luntho jatse suji. ³Kuthimejan binthekunchie'en xa ngain Jesús ko kjuanua xa ko ndache xa:

—¡Kainxin ncha'on darichon ja'a, thi Rey thetu'en ni judío!

Ko xrangii xa thon ngakon Jesús.

⁴Kuthimejan Pilato bachrje inaa, ko ndachro:

—Tsjaxin ra, ja'an bantsje xa nthi'i, ixin ja'an xru'in thi jian'a dithja ngain xa.

⁵Ko bachrje Jesús ko jichjinga ntha ncha'a dikaa xa ko jitsaa luntho jatsje. Kuthimejan Pilato ndachro:

—Tsje'e ra, nthi'i jii xa.

⁶Are bikon xi dinthenda ni'ngo ko xi daana thetu'en icha xi daana binthekuyao xa ko suji ndachro xa:

—¡Thenganito ra ntha cruz!
¡Thenganito ra ntha cruz!

Ko Pilato ndachro:

—Sathji'o ra ko ja'a ra thenganito ra ntha cruz, ixin ja'an xru'in jian'a dithjaa xa.

⁷Aro chujni judío ndachro na:

—Ja'an ná chunda ná naa ley thi jitaxin ixin xii yaa rugunda se'en xa, ixin ndachro xa ixin je'e xa Xe'en Ndo Dio xa.

⁸Are Pilato kui'in jii'i, je'e icha xraon. ⁹Je'e bixi'in inaa ngain nchia nchexin jie ko banchiangi'i Jesús:

—¿Thinoo rajnaa?

Aro Jesús ixru'in ndachro.

¹⁰Ko Pilato ndachro:

—¿Unda dathena'a? ¿Anua'a ixin ja'an chunda juachaxin tsetuan chujni tsanchrjanda na o tsenganito na ntha cruz?

¹¹Kuthimejan Jesús ndachro:

—Ja'a, xru'in juachaxin ruarichunda ixin sinche'e jie ngajin, ja Ndo Dio ruchja'a juachaxin. Mexinxin icha jie jian'a binche'e thi chujni bajon na ngajin ke thi jian'a rinche'e ja'a.

¹²Are Jesús juexin nichja jii'i, Pilato kjuee kexreen runche'e ixin rukanchrjanda Jesús, aro chujni judío kuyauthe na ko ndachro na:

—¡Ja tsanchrjanda Jesús, ja'a je'a naa thi jian xrakao César, xi emperador! ¡Kexe'o chujni ndachro ixin kjan rey, chujni mee kjan naa thi ningaku'en xi emperador!

¹³Ko are Pilato kui'in jii'i, je'e bachrjeka'o Jesús ko beta'a ngain xintaon nchexin jie, ko ngigua hebreo di'in Gabata, ko ruchro thi dikea na xro. ¹⁴Ko jii'i ku'en inchin ngusine ncha'on ko nduexin urukii thi kiai di'in pascua. Kuthimejan ndachro Pilato ngain chujni judío:

—¡Nthi'i chunda ra thi rey thetu'an ra!

¹⁵Aro je'e na kuyao na ko suji ndachro na:

—¡Thjio'o ra! ¡Thjio'o ra!
¡Thenganito ra ntha cruz!

Ko Pilato ndachro:

—¿A ja'an tsenganito ntha cruz thi Rey thetu'an ra?

Aro xi daana thetu'en icha xi daana binthendachro xa:

—Ja'an ná chunda'a ná inaa rey, je'lo César, xi emperador.

¹⁶Ko Pilato ndabajon Jesús ngain nā ixin tsenganito nā ntha cruz, ko sabikao nā.

Jesús kuenganito nā ntha cruz

(Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-32;

Lc. 23:26-43)

¹⁷Ko Jesús bachrxexin nthi'a ko jiyama ntha cruz ko sabikao nā ngain thi banchegi'in nā Ntha Luro Jaa Chujni, ko ngain ngigua hebreo di'in Gólgota.

¹⁸Nthi'a kuenganito nā Jesús ngain ntha cruz. Ko kai iyoo chujni kuenganito ntha cruz, naa no rakjunxin ko inaa no rajianxin, ko Jesús be'e ngusine.

¹⁹Ko Pilato kuetu'an benganito ngadathexin jaa Jesús naa thi jitaxin unda jinganito ntha cruz, ko ndachro:

“Jesús thi juixin Nazaret, Rey thetu'en chujni judío.”

²⁰Ko tsjé chujni judío tsje'e nā thi betaxin nganito ntha cruz ixin thi kuenganituxin nā Jesús ntha cruz jii chrika rajna Jerusalén, ko dikjinxin nā ngigua hebreo, griego ko latín. ²¹Mexinxin xi daana baketu'an ngain icha xi daana ndachro xa ngain Pilato:

—Rukentaxin'a “Rey thetu'en chujni judío”; icha jian rukentaxin “Thi ndachro ixin je'e Rey thetu'en chujni judío.”

²²Aro Pilato ndachro:

—Thi ja'an kuentaxin, jaña sithu'e.

²³Are xi soldado juexin kuenganito xa Jesús ngain ntha cruz, noo xi soldado kunchje'e' choo xa lunthue Jesús.

Kuthimejan kuaa xa luntho jini jingaa, ko luntho mee dikjaon'a nā luntho ixin nakua dikaa nā luntho. ²⁴Mexinxin xi soldado ndache choo xa:

—Tsinchje'a ná luntho, icha jian rutsuntaon ná ixin sukun ná kensen sacha ko sithu'e luntho.

Jaña biku'en thi jitaxin ngain Xruen Ndo Dio thi ndachro: “Chje'e nā lunthuna, ko tsuntaon nā ixin kensen rugithu'e luntho.”

²⁵Ngaka ntha crue Jesús be'e janee, ko nchri choo janee, ko María, thi kjui chri'i Cleofas ko María Magdalena. ²⁶Ko are Jesús bikon janee, ko ngaka jan tagingathjen naa ni bakao Jesús thi anto bathjue'e. Jesús ndachro ngain janee:

—Yaa richunda xa'an.

²⁷Kuthimejan Jesús ndachro ngain thi anto bathjue'e:

—Yaa chunda janaa.

Ko are juexin nichja Jesús, je'e xi ji'i bayée jan inchin janee ko sabikao jan nchiandu'a xa.

Be'en Jesús

(Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-41;

Lc. 23:44-49)

²⁸Ko are ujuexin ji'i, Jesús ubenu'e ixin kainxin uku'en, ko

ja'in xethjaxin thi jitaxin ngain Xruen Ndo Dio, ko are mee Jesús ndachro:

—Be'en na jinda.

²⁹Nthi'a be'e naa chi beria vino san dikjan inchin vinagre, kuthimejan biruee xa naa thi datse jinda inchin chjon, ko xrangi xa vinagre ko kuenkjin xa kon naa ntha di'in hisopo ko tsiin xa nui ngain ru'a Jesús ixin rugi'i. ³⁰Ko Jesús kjuengayaxin vino san mee, kuthimejan ndachro:

—Kainxin uku'en.

Ko kuinsee jaa ko ndabe'en.

**Ntha nthakuin Jesús
binchegathudo'o na naa lanza**

³¹Ko nduexin urukii kiai di'in pascua, mexinxin chujni judío binao'a na ixin rugithu'e kanio chujni mee nganito ntha cruz, ixin ncha'on mee, naa ncha'on anto banchesaaya na. Mexinxin ndache na Pilato ruketu'an ixin rukunthai xa nthsao chujni ixin icha daka ndaruginthege'en na ko ruginthjianxin na na ngain ntha cruz. ³²Kuthimejan xi soldado binthekji xa ko kunthai xa nthsao thi sa'o benganito ntha cruz, kuthejan thi yuixin be'e chrikee Jesús. ³³Ko are binthekunchie'en xa ngain Jesús ko bikon xa ixin undadige'en, ikundai'a xa nthsao.

³⁴Aro naa xi soldado kuenchria xa lanzee xa ngain ntha nthakuin Jesús ko bachrjedo'o jni ko jinda. ³⁵Thi bikon ji'i,

nichja thi ndua bikon. Ko je'e nu'e ixin jinichja thi ndua, ixin ja'a ra kai sithikaon ra. ³⁶Ko kain ji'i ku'en ixin xethjaxin thi jitaxin ngain Xruen Ndo Dio, thi ndachro: “Xru'in ntha lurue kunthai na.” ³⁷Ko kai jii inaa thi ndachro ngain Xruen Ndo Dio: “Sikon ra thi binchegathudo'o na lanza.”

Xrabaa Jesús

(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47;

Lc. 23:50-56)

³⁸Kuthimejan José, thi juixin rajna Arimatea banchie'e juachaxin Pilato ixin runcheganianxin Jesús ngain ntha cruz, ko Pilato bajon juachaxin. Mexinxin binchegania Jesús ko sabikao. Ko José kjui naa chujni bagithikaon Jesús, aro je'e binao'a ixin rukunu'e chujni ixin baxraguen ni judío. ³⁹Kai Nicodemo, thi kjui binichjee Jesús naa thie, bijikao inchin naa kan ko the kilo mirra ko áloes digithekjan. ⁴⁰Ko José ko Nicodemo tse na Jesús ko kuensia na kunixin manta ko bisiakauxin kayui ka xrajni, ja'naa inchin nche'e chujni judío are tjabaa choo na. ⁴¹Ko thi kuenganituxin na Jesús ntha cruz, nthi'a be'e naa jngi ntha thuchjuin, ko ngain jngi mee be'e naa thjao jichrjado'o, thi xra xru'in chujni dixrabaa. ⁴²Ko ixin uchiao rukexi'in ncha'on nchejuga'a chujni judío, mexinxin nthi'a kjuabaa na

Jesús, ixin chinthi mee chiaon be'e.

Xechon Jesús

(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8;
Lc. 24:1-12)

20 ¹Ngain ncha'on domingo, are nduuyo ko xra naxion xe'e, María Magdalena kjui ngain chinthi thi xrabaa Jesús, ko bikon ixin iko'a xro bejee chinthi mee. ²Kuthimejan kuinga kjui thi be'e Simón Pedro ko ngain inaa ni bakao Jesús, thi anto bathjue'e, ko ndachro ngain na:
—Sadikao na Jesús ko iko'a ngain chinthi, ko nua'a ná thinoo bake'e na.

³Ko Simón Pedro ko thi anto bathjue'e Jesús, binthegachrje na ko kjui na ngain chinthi. ⁴Ko kayui na tethinga na, aro je'e icha kuinga ke Pedro, ko mee thi icha sa'o biji ngain chinthi. ⁵Ko are bisee ixin chunxi'in, bikon je'o manta tate nthi'a, aro bixin'a. ⁶Ko tuenxion biji Simón Pedro, ko bixi'in ngain chinthi ko bikon je'o manta tate nthi'a. ⁷Ko manta besia jaa Jesús, ibe'a manta ngain manta icha ixin jixea manta ko ujee tajii manta. ⁸Kuthimejan bixi'in thi anto bathjue'e Jesús, thi biji icha sa'o ngain chinthi, ko are bikon, je'e bithikaon. ⁹Ko je'e na xra kuinxin'a na thi jitaxin ngain Xruen Ndo Dio, ixin Jesús rugunda ruxechon ngayee ni ndadige'en. ¹⁰Kuthimejan kayui ni te'i sakjui na nchiandu'a na.

Jesús xraago ngain María Magdalena

(Mr. 16:9-11)

¹¹Aro María ndabithu'e nduja ngaka chinthi ko jitsjanga. Ko are bisee ixin chunxi'in thi jii chinthi, ¹²bikon yoo ángel tengaa luntho rua ko tate ngata'a thi bake'e na Jesús, naa tajii thi be'e jaa Jesús ko inaa thi be'e ruthee. ¹³Ko kayui ángel te'i banchiangi'i María ko ndachro:
—Ja'a, ¿unda ritsjanga?
Ko María ndachro ngain ángel:
—Ixin sabikao na Nchana ko nuna'a thinoo bake'e na.

¹⁴Are juexin ndachro ji'i, bathunua ko bikon Jesús ixin nthi'a tajii, aro benue'a ixin a jaan Jesús. ¹⁵Kuthimejan Jesús banchiangi'i:

—¿Unda ritsjanga? ¿Kensen rithjee?

Ko María xraxaon ixin xii ji'i xi jinda ntha thuchjuin ko ndachro ngain:

—Ja suixin sakjui'o Jesús thi be'e nthi'i, ndachjejin na thinoo kuinthu'e ixin ja'an siruaa ko satsji'an.

¹⁶Kuthimejan ndachro Jesús:
—¡María!

Ko María kjan ko ndachro kunixin ngigua hebreo:

—¡Raboni!

Ko raboni ruchro, Xi tjaago.

¹⁷Jesús ndachro:

—Kathe'a na ixin xra tajin'a thi jii Ndudana, aro thji thi te xan chian ko chje'e xan juajnana ixin

ja'an tsajiin thi thjen Ndudana ko Ndudaa ra kai, thi Ndo Diona ko Ndo Dioa ra kai.

¹⁸Kuthimejan María Magdalena kjui bindachro thi jian juajna ngain chujni bakao Jesús ixin María bikon Jesús. Ko Jesús kuetu'en María ixin rundachro ji'i ngain na.

Jesús xraago ngain chujni bakao

(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Lc. 24:36-49)

¹⁹Ko xraje'o ncha'on domingo, are uthie, chujni bakao Jesús tate na ngain naa nchia ko jian dikejee na nchia ixin baxraguen na chujni judío. Ko nthi'a kununxin Jesús ngayee na, ko ndachro:

—Thi chrjuin tunu'e anseen ni se'e ngajin ra.

²⁰Ko are jindachro ji'i, je'e kjuague na raa ko ntha nthakuin thi kuni'i. Ko je'e na chee na ixin bikon na Jesús inaa.

²¹Kuthimejan Jesús kjan ndachro ngain na:

—Thi chrjuin tunu'e ngain anseen ni se'e ngajin ra. Ko jaña inchin rua'an na Ndudana, ruraa'an ra kai.

²²Kuthimejan Jesús banuthetaon na ko ndachro ngain na:

—Daye'e ra Espíritu Santo.

²³Thi chujni ja'a ra sinchetjañe'e ra thi jian'a binche'e na, jaan sitjañe'e na, ko thi chujni sinchetjañe'a ra, chujni mee sitjañe'a na thi jian'a binche'e na.

Jesús kununxin ngain Tomás

²⁴Tomás naa thi theyoo chujni bakao Jesús, thi kai banchegi'in na xan Kuata, ko je'e be'a ngain na are kununxin Jesús.

²⁵Kuthejan ni binthe nthi'a, ni bakao Jesús ndachro na ngain Tomás:

—Ja'an ná bikon ná Jesús.

Aro Tomás ndachro ngain na:

—Ja sikon'a ngaa raa thi xrand'o'o na chia ko ja ruxranxin'a kon rana thi bido'o chia ko ngain ntha nthakuin thi kuni'i, ja'an chro'a sithika'on.

²⁶Batho jni ncha'on kuthimejan kain chujni bakao Jesús kjan na ngain nchia inaa, ko nthi'a be'e Tomás ngain na kai. Ko maski kain thi bixinxin na nchia jian tatejee, Jesús biji ko tabe'e ngayee na ko bajon juajna ngain na ko ndachro:

—Thi chrjuin tunu'e ngain anseen ni se'e ngajin ra.

²⁷Kuthimejan Jesús ndachro ngain Tomás:

—Tsje'e rana ko ntha nthakuin na, ko xranxi'in kon raa thi kuni'i, ko ixraxaon'a ixin ndua'a thi ridikon, icha jian dithikaon.

²⁸Kuthimejan Tomás ndachro: —iSuixin thi Nchana ko Ndo Diona!

²⁹Ko Jesús ndachro:

—Tomás, ¿audithikaon ixin ubikon na? Ndo Dio sinchenaon chujni bikon'a na ko dithikaon na na.

**Thi binao kjuago Juan
ngain xroon ji'i**

³⁰ Jesús binche'e anto tsjé thi na'a bagikunxin chujni, ngathexin kon ni bagakao, aro kainxin'a jitaxin ngain xroon ji'i. ³¹ Aro kain ji'i betaxin ixin sithikaon ra ixin Jesús mee thi Cristo, thi Xe'en Ndo Dio, ko are sithikaon ra rukjan ra inaa chujni narua ko xru'in ncha'on tsjexin ixin juachaxiin je'e.

**Jesús xraago ngain
yaato chujni bakao**

21 ¹ Kuthimejan Jesús kjan xraago inaa ngain chujni bakao nthi'a ngande'e nda di'in Tiberias. Ko ja'in ku'en: ² Ko dikato choo, Simón Pedro, Tomás thi banchegi'in na xan Kuata, Natanael thi juixin rajna Caná nunthe'e

Galilea, ko kayui xi tsi'i Zebedeo ko iyoo chujni bakao Jesús. ³ Ko Simón Pedro ndachro ngain na:

—Ja'an sitse kuchee.

Ko je'e na ndachro na ngain:

—Kai ja'an ná tsi ná ngajin.

Ko kuani na ntha barko ko sabinthekji na, aro thie mee xru'in kuchee tse na. ⁴ Ko are ukuexi'in bingasaan, bikon na Jesús tajingathjen ngande'e jinda, aro kain chujni bagakao batsuan'a na. ⁵ Kuthimejan Jesús ndachro ngain na:

—Ja'a ra xan'na ra, ¿achrujan kuchee tse ra ixin sine ni?

Ko je'e na bathe'e na:

—Na'i.

⁶ Kuthimejan Jesús ndachro ngain na:

—Danka'ngi ra nuncha'a no rajianxin sajithji ntha barko ko rutse ra kuchee.

© 1996 David C. Cook

*Anto tsjé kuchee tse na
(San Juan 21:6)*

©2016 Wycliffe Bible Translators, Inc

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/mx/>

Ko jamee binche'e nā,
kuthimejan ichro'a dantsjengixin
nā nuncha'a ngain jinda ixin
anto tsjé kuchee bingachjian
nuncha'a. ⁷Kuthimejan thi bakao
Jesús ko anto bathjue'e, ndachro
ngain Pedro:

—¡Ji'i Nchaa ná!

Ko are kui'in Simón Pedro
ixin je'e Jesús, Pedro jaikua
bengaa lunthue ixin digantsje
luntho dedathexin, ko chrinka
ixin kuatau'en jinda. ⁸Ko ni
icha ruexin nā ntha barko ko
jithingajin nā nuncha'a jikauntja
kuchee, ixin xra kjinxin bithu'e nā
ngatau'en nda, inchin cien metro
bitjaan rugijixin nā ngande'e nda.
⁹Ko are ujuii nā ngande'e nda thi
ujii jinche, bithja nā xruithja ko
ngata'a xruithja jita'a naa kuchee
ko naa niuthja. ¹⁰Jesús ndachro
ngain nā:

—Sikoo ra kanxion kuchee
nandaa tse ra.

¹¹Ko Simón Pedro kuani ntha
barko inaa ko bantsjengixin jinda
nuncha'a jiringa tsjé kuchee yeye
ko kuingajin nuncha'a ngata'a
jinche. Ko ditse nā naa renkia
ko yoo kan ko thenii kuchee,
ko maski anto tsjé ba, bichje'a
nuncha'a. ¹²Kuthimejan Jesús
ndachro ngain nā:

—Xrakui ra jinthe ra.

Ko xru'in ni banchiangi'i
Jesús ixin kensen je'e, ixin
benu'e nā ixin jaan, je'e Jesús.
¹³Kuthimejan Jesús kunchie'en,
ko je'e kuaa niuthja ko kuchee ko
bajon ngain nā.

¹⁴Ji'i ninxin nthi'a xraago
Jesús ngain chujni bagakao are
uxechon.

Jesús nichja ngain Pedro

¹⁵Are juexin juine nā, Jesús
banchiangi'i Simón Pedro ko
ndachro:

—Simón, xi tsi'i Jonás,
¿athjue'na icha ke ni te'i?

Pedro ndachro:

—Jaan, Suixin nu'a ixin, jaan,
rina'o.

Jesús ndachro:

—Mexinxin ja'a dayaku'en
kulekuna.

¹⁶Ko uyuxin nthi'a Jesús
banchiangi'i inaa ko ndachro:

—Simón, xi tsi'i Jonás,
¿athjue'e na ja'an?

Pedro ndachro ngain:

—Jaan, Suixin nu'a ixin, jaan,
rina'o.

Ko Jesús ndachro:

—Ja'a dayaku'en kulekuna.

¹⁷Ko ninxin nthi'a banchiangi
Jesús ko ndachro:

—Simón, xi tsi'i Jonás,
¿athjue'na?

Ko Pedro tabechiin ixin
uninxin nthi'a Jesús banchiangi'i
ixin athjue'e je'e, ko Pedro
ndachro ngain Jesús:

—Suixin nu'a kainxin. Suixin
nu'a ixin ja'an, jaan, rina'o.

Jesús ndachro ngain:

—Dayaku'en kulekuna. ¹⁸Ja'an
ndua rindathjo ixin ja'a are
xra xan xii, ja'o bagituxi'an ko
sabakji thi ja'a bajinao, ko are
utsunthaxii, ja'a tsinxe raa ko

ujee ni sinthangaa lunthua ko tsji'o na thi ja'a sinao'a tsji.

¹⁹ Jesús ndachro ji'i, ixin binao runchekinxin Pedro kexreen ruge'en je'e ko runchesaye'e Ndo Dio. Ko are Jesús juexin ndachro ji'i, ndachro ngain Pedro:

—¡Rue'na!

**Thi bagakao Jesús ko
anto bathjue'e**

²⁰ Are Pedro ngaria, je'e bikon ixin jiruee thi anto bathjue'e Jesús, thi tabe'e ngaka Jesús are juine na ngain kiai pascua, thi kai banchiangi ngain Jesús ko ndachro: “Nchana, ¿kensen thi sajón ngain chujni ningaku'an?”

²¹ Ko are Pedro bikon xii mee, je'e banchiangi'i Jesús ko ndachro:

—Xii ji'i, ¿ke'e tsu'en xa?

²² Jesús ndachro ngain Pedro:

—Ja rina'o ixin xii yaa sechon xa rukjanja na si'i inaa, ¿ja'a ke'e ndusaan? Ja'a rue'na.

²³ Mexinxin kuinga chijni ngayee chujni bakao Jesús ixin xii mee rugen'a. Aro Jesús ndachro'a ngain Pedro ixin xii mee rugen'a, je'o ndachro: “Ja rina'o ixin xii yaa sechon xa rukjanja na si'i inaa, ¿ja'a ke'e ndusaan?”

²⁴ Ko je'e thi anto bathjue'e Jesús, mee ja'an thi nichja kain ji'i, ko kjin kain ji'i. Ko nua ná ixin thi nichja ja'an, jaan ndua.

²⁵ Ko Jesús binche'e icha tsjé, ko ja rugetaxin naa ko naa thi binche'e, ja'an xraxa'on ixin rugithja'a nguixin nunthe rugingachjian kain xroon rugetaxin ixin thi binche'e. Ja'naa tsu'en.